

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE

2018

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców i warzyw, Polsko
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Ing. Martin Ludvík, Ovocnářská unie ČR

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-473-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE

LISTOPAD
2018

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce	5
Světový trh	39
Produkce ovoce v zemích EU.	40
Produkce ovoce v ČR	43
Produkční ovocné sady v ČR	49
Integrovaná produkce ovoce v ČR	58
Školkařství v ČR	61
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	63
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR.	66
Cenový vývoj ovoce v ČR	68
Spotřeba ovoce v ČR.	71
Zahraniční obchod s ovocem v ČR.	73
Přehled o užití ovoce mírného pásma v ČR	78
Přílohy	79
č. 1 - Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem.	79
č. 2 - Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem.	84
č. 3 - Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR	86
č. 4 - Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR	87
č. 5 - Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny	89

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z prosince 2017. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k září 2018, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2018 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinná výroba, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Sklizňový rok 2017 byl pěstitelsky méně příznivý než předchozí rok. Neobvykle silné jarní mrazy v dubnu a květnu zasáhly prakticky celé území ČR, nejvíce jižní, střední a severní Moravu. V Čechách byly škody spíše lokálního charakteru. Škody na produkci ovoce, především však jablek, zaznamenaly i další země, zejména Polsko, Itálie a Rakousko. Produkce jablek v zemích EU dosáhla 9,3 mil. t, což bylo meziročně o 21 % méně a jednalo se tak o jednu z nejnižších sklizní jablek za posledních dvacet let.

Celková produkce ovoce v ČR v roce 2017 klesla meziročně o 8 % na 261,2 tis. t. V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo sklizeno 119,3 tis. t, což je v porovnání se slabší produkcí předchozího roku další pokles o téměř 21 %. Vlivem pozdních jarních mrazů byla poškozena úroda zejména hrušek, švestek, třešní, višní, jablek i jahod.

Průběh zimy 2017/2018 byl poměrně mírný. Od února 2018 byl však již na většině území ČR pozorován srážkový deficit, který pak v průběhu vegetace zásadním způsobem ovlivnil sklizeň ovoce téměř u všech ovocných druhů. Významnější dešťové srážky byly na jaře zaznamenány pouze v průběhu května, na Moravě a v jižních a západních Čechách pak ještě v červnu. Toto sucho způsobilo velké škody v ovocném školkařství, na porostech jahodníku a negativně ovlivnilo i nově zakládané sady. Přesto, že byla květní násada i násada plodů u většiny ovocných druhů velmi dobrá, v důsledku extrémně vysokých teplot s téměř absolutní absencí srážek v letních měsících je velký podíl sklizeného ovoce využitelný jen na zpracování a značné množství ovoce nebylo vůbec sklizeno z důvodu rozsáhlých kvalitativních škod (sesychání plodů přímo na stromech a keřích, poškození dužniny slunečním úpalem, drobné plody netržní jakosti).

V roce 2018 se očekává produkce ovoce v produkčních sadech ve výši 160,1 tis. t, což by bylo v porovnání s předchozí velmi slabou úrodou o 34 % více, avšak ve srovnání s pětiletým průměrem by se jednalo o sklizeň průměrnou. Úroda jablek byla v červnu odhadována v porovnání s pětiletým průměrem o 18 % vyšší, avšak vlivem dlouhotrvajícího sucha byly odhady zredukovány na pouhých 127,7 tis. t. Největší postižení produkce suchem vykazuje celá oblast středních, severních, severovýchodních a severozápadních Čech a oblast střední Moravy.

Celková výměra ovocných sadů v ČR se v roce 2018 dle statistického šetření ČSÚ mírně zvýšila o 329 ha na 17 440 ha, z toho je 12 874 ha produkčních plodných sadů. Od roku 2015 došlo k velmi výrazné redukci ploch produkčních sadů jak z důvodů aktualizace sadů evidovaných Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským v „Registru sadů“ na základě zpřísnění podmínek dotace a definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS, tak rovněž likvidace starých výsadeb u řady pěstitelů.

Ceny zemědělských výrobců ovoce (CZV) v roce 2017 meziročně výrazně vzrostly, a to zejména u moštových jablek, višní, švestek, rybízů a konzumních jablek. Vzhledem k nepříznivým klimatickým

podmínkám byly sklizně ovoce v roce 2017 v Evropě nižší, což se odrazilo na zvýšení jak CZV, tak i spotřebitelských cen. V průběhu roku 2018 – vzhledem k mnohem vyšší produkci ovoce v rámci EU – ceny jednotlivých ovocných druhů (kromě jahod) ve II. polovině roku klesaly. Z důvodu přetlaku nabídky ovoce na evropském trhu, zejména ovoce ke zpracování, klesá i zájem zpracovatelských kapacit o tuto surovinu.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem se každoročně zvyšuje, v roce 2017 dosahuje úhrnné pasivum 13,3 mld. Kč. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR se v roce 2017 meziročně mírně zvýšil na 651,1 tis. t v hodnotě 17,0 mld. Kč. Dodávky ovoce ze zemí EU se na celkovém objemu dovezeného ovoce podílely 61 %. Zvýšil se dovoz především jablek, meruněk, broskví, nektarinek, ananasu, banánů a jahod, naopak klesl dovoz zejména citrusového ovoce a kiwi. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko a Itálie, dále pak Německo, Polsko a Belgie.

Vývoz ovoce včetně reexportu v roce 2017 meziročně výrazně klesl o 22 % na 146,1 tis. t o celkové hodnotě 3,7 mld. Kč, a to do zemí EU. Největší objemy směřovaly na trh Slovenska, Německa, Rumunska, Maďarska a Polska. Z ČR se vyváží především moštová jablka, višně na zpracování, dále hrušky, broskve, nektarinky a švestky.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Společná zemědělská politika – přímé platby
6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 6.2. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)
 - 6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
 - 6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který činí 8 mil. Kč pro odeslané a 8 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 – prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2017/1925,
- e) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení č. 2015/2446, 2015/2447 a 2016/341,
- g) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- Nařízení vlády č. 244/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky,
- Sdělení Českého statistického úřadu č. 420/2017 Sb., o stanovení Seznamu vybraného zboží a doplňkových statistických znaků,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese: http://ec.europa.eu/taxation_customs/ nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (**ESVO**), které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

U ovoce je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco Island má nulová cla na dovoz ovoce z EU, Norsko si dovozní cla zachovalo u některých druhů ovoce (např. citrusové plody pro krmné účely, třešně a višně) a případně jsou cla navázána na produkční období (jablka, hrušky, švestky, jahody). Švýcarsko chrání svůj trh ještě ve vyšší míře. Cla na dovoz z EU jsou uplatňována na širokou škálu ovoce s občasným využitím celních preferenčních kvót. U Švýcarska se v poslední době zvyšují ochranné tendence (i když zatím jen v případě potravin). V případě Norska byla v dubnu 2017 dokončena jednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky mezi Norskem a EU. V oblasti ovoce však byl liberalizován pouze vývoz některých položek konzervovaného ovoce z EU do Norska.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými **balkánskými zeměmi**. Zatímco Albánie uplatňuje cla do 10 % při dovozu ovoce z EU pouze na několik málo položek (moštové hrozny, vodní melouny a jahody), Černá Hora má dovozní cla zavedena v různé výši prakticky u všech druhů čerstvého ovoce (mimo ořechů, banánů a některých citrusových plodů). Při dovozu ovoce z EU do bývalé jugoslávské republiky Makedonie dosahují u některých položek 30 až 50 % (stolní hroznové víno, jablka, hrušky, třešně, jahody atd.). Naopak dovoz veškerého ovoce z EU do Srbska nepodléhá žádným clům. Chorvatsko vstupem do EU se stalo součástí zóny volného obchodu.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **Středomoří**. U ovoce se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí, např. Maroka, Alžírsko uplatňuje na ovoce z EU dovozní cla MFN¹ ve výši 30 % a Tunisko ve výši 36 % (s výjimkou dvou položek banánů, u kterých jsou cla nulová). Některé země regionu neuplatňují žádná dovozní cla na ovoce z EU (Egypt, Jordánsko). Naopak dovoz ovoce z EU do Izraele je zatížen různě vysokými cly u většiny položek této kategorie. Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají v současnosti s Tuniskem.

V posledních pěti letech se EU podařilo uzavřít dohody o volném obchodu se státy **Andského společenství a Střední Ameriky** (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Peru má pro dovoz všech položek ovoce z EU nulová cla, kromě banánů zatížených 6% clem. Kolumbie si ponechala dovozní cla na některé položky ovoce ve výši 9 % (např. citrusové ovoce, jablka, hrušky, meruňky, třešně a broskve). Dohody s Hondurasem, Nikaraguou a Panamou jsou prozatím prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila Kostarika a Salvador a v prosinci téhož roku také Guatemala. Tyto země Střední Ameriky v oblasti ovoce poskytly nulová cla pouze u některých položek při dovozu z EU (např. hroznové víno a jablka). Mnoho položek ovoce je však vyloučeno z povinnosti redukce nebo odstranění dovozních cel a zůstává u nich původní, nejčastěji 15% sazba (např. citrusové ovoce, meruňky, třešně, jahody atd.).

V lednu 2017 se formálně připojil Ekvádor k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu většiny položek skupiny ovoce z EU do Ekvádoru dojde k úplnému odstranění cel nejpozději do 10 let od vstupu dohody v platnost.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Cla na dovoz ovoce z EU do Jižní Koreje mají být z velké části odstraněna maximálně do 20 let od vstupu dohody v platnost. V říjnu 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se Singapurem. U položek ovoce však Singapur poskytuje MFN cla ve výši 0 %.

V roce 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatím prováděna od září 2017. U ovoce došlo k úplné liberalizaci při dovozu z EU do Kanady, zatímco EU si u některých položek ovoce při dovozu z Kanady zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.). V roce 2013 byly zahájeny rozhovory o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství s **USA (TTIP)**. Na konci roku 2016 byla jednání o liberalizaci dovozních cel s nástupem nové administrativy USA pozastavena.

¹ MFN – Most favoured nation – tzv. doložka nejvyšších výhod, která znemožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995.

Od roku 2016 je prozatímně uplatňována Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou**. Díky ní se většina položek ovoce z EU na Ukrajinu bude dovážet bezcelně maximálně do 7 let od vstupu dohody v platnost. U citlivých položek (např. stolní hrozny, jablka a hrušky v určitých obdobích, třešně, meruňky a jahody) dojde po 5 letech ke snížení dovozních cel z EU na Ukrajinu o 20 až 50 %.

Na základě dohod o volném obchodu s **Moldavskem a Gruzii** byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzii. Na straně dovozu do EU jsou však stanoveny množství limity pro spuštění ochranného mechanismu, na základě kterého je možné opět zavést cla v původním rozsahu, dovoz z EU do Gruzie probíhá bezcelně. Dovoz z EU do Moldavska je u většiny položek ovoce také bezcelní, ale některé položky ovoce jsou zatíženy dovozním clem nejčastěji ve výši 2–16 % (např. stolní hroznové víno, jablka, třešně, broskve, švestky, jahody a rybíz).

V jednáních mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu bylo v dubnu 2018 dosaženo politické shody. Ovoce je však již v současnosti dováženo z EU do Mexika téměř bezcelně, kromě několika položek, na které je uplatňováno dovozní clo ve výši 20 % (banány, jablka a broskve). EU rovněž jedná o revizi Dohody o volném obchodu s **Chile**. Dovoz ovoce z EU do Chile je bezcelní již nyní. Při dovozu z Chile do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.).

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání dohody o volném obchodu s **Indií**, celý proces se v roce 2013 prakticky zastavil. V listopadu 2017 došlo po summitu EU a Indie k obsáhlým rozhovorům s cílem určit, zda jsou splněny základní podmínky pro obnovení jednání. V současnosti probíhá na obou stranách vyhodnocování výsledků těchto rozhovorů. Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz ovoce clo MFN nejčastěji ve výši 30 %. Výjimkou však nejsou ani cla 50 až 100 %.

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (**DCFTA**) s **Malajsií a Vietnamem**. Zatímco v případě Malajsie probíhá příprava dalších rozhovorů, jednání s Vietnamem byla v prosinci 2016 formálně ukončena, po následné ratifikaci se vstup dohody v platnost předpokládá v roce 2019. Aktuálně u ovoce uplatňuje Vietnam při dovozu cla MFN nejčastěji mezi 10 až 45 %. Dohoda stanovuje, že má dojít k odstranění cel na dovoz ovoce z EU do Vietnamu nejpozději do 6 let od jejího vstupu v platnost.

V roce 2013 bylo dále zahájeno jednání s **Thajskem** a poslední jednání se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku zatím nejsou naplánována další kola jednání. Od roku 2016 probíhá jednání o dohodě o volném obchodu s **Filipínami** a s Indonésií. V červenci 2017 bylo dosaženo politické shody na dohodě o volném obchodu mezi EU a **Japonskem**, v současnosti probíhá proces její ratifikace. U většiny položek ovoce se při dovozu z EU do Japonska předpokládá postupná liberalizace maximálně do 10 let od vstupu dohody v platnost. Na straně dovozu ovoce z Japonska do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky atd.).

Jednání o zónách volného obchodu probíhají rovněž s řadou dalších zemí, např. s jihoamerickými zeměmi ze sdružení **Mercosur** (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay a Venezuela). Státy Mercosuru se dohodly na společné nabídce snížení cel už na konci července 2014, k vzájemné výměně nabídek s EU došlo až v květnu 2016. Zatím poslední jednání se uskutečnilo v červenci 2018. Podle vyjádření EK se předpokládá odstranění cel u 90 % položek vzájemného obchodu. Dále byla v roce 2018 zahájena tato jednání s **Austrálií a Novým Zélandem**.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2018

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké čerstvé 1.1.–31.3. 1.4.–30.4. 1.5.–15.5. 16.5.–31.5. 1.12.–31.12.	35,4 35,4 35,4 35,4 35,4	16,0* 10,4* 4,8 3,2 16,0
0805 20 10 0805 20 30 20 50 20 70 0805 20 90	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod. 1.1.– konec února, 1.11.–31.12. 1.1.– konec února, 1.11.–31.12. 1.1.–konec února 1.11.–31.12.	64,9 28,6 28,6 28,6	16,0 16,0 16,0* 16,0
0805 50 10	Citrony a limety čerstvé 1.1.–31.5. 1.6.–31.7. 1.8.–31.10. 1.11.–31.12.	46,2 55,8 55,8 46,2	6,4* 6,4* 6,4 6,4
0806 10 10	Hrozný stolní čerstvé 21.7.–31.10. 1.11.–20.11.	54,6 47,6	14,1* 11,5
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá 1.1.–31.3. 1.4.–30.6. 1.7.–31.7. 1.8.–31.12.	56,8 56,8 45,7 45,7	4,0 0,0 0,0 9,0
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé 1.1.–30.1. 1.2.–31.3. 1.4.–30.4. 1.7.–15.7. 16.7.–31.7. 1.8.–31.10. 1.11.–31.12.	51 51 51 46,5 46,5 38,8 51,0	8,0 5,0 0,0 0,0 5,0 10,4* 10,4*
0809 10 00	Meruňky čerstvé 1.6.–20.6. 21.6.–30.6. 1.7.–31.7.	107,1 87,3 77,1	20,0* 20,0* 20,0*
0809 21 00	Višně čerstvé 21.5.–31.5. 1.6.–31.7. 1.8.–10.8. Višně pro průmyslové zpracování 21.5.–15.7. 16.7.–10.8.	149,4 125,4 91,6 50,7 45,9	12,0 12,0 12,0 12,0 12,0
0809 29 00	Třešně čerstvé 21.5.–31.5. 1.6.–15.6. 16.6.–15.7. 16.7.–31.7. 1.8.–10.8.	149,4 125,4 125,4 125,4 91,6	12,0* 12,0* 6,0* 12,0 12,0
0809 30 10 0809 30 90	Nektarinky, broskve čerstvé 1.1.6.–20.6. 21.6.–31.7. 1.8.–30.9.	88,3 77,6 60,0	17,6 17,6 17,6
0809 40 05	Švestky čerstvé 1.1.6.–30.6. 1.7.–30.9.	69,6 69,6	6,4 12,0

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 2017/1925, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazbě DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpurných programů v roce 2017 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2018 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

- **1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách**

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Předmětem dotace je vybudování funkční kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách mimo území hlavního města Prahy. U školek se dotace vztahuje na plochy určené k produkci školkařských výpěstků určených k výsadbě ovocných sadů, chmelnic, vinic a k produkci školkařských výpěstků okrasných školek. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 7 let.

Výše dotace: do 72 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

- ▶ **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2017**

Bylo čerpáno celkem 17 578 tis. Kč (při sazbě 72 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 244,1 ha sadů.

- **I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů**

I.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařovaná podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené ve výkladu dotačního programu. Subjektem je podnikatel (§ 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Příjemce dotace je povinen vlastnit doklad o účasti v SISPO a po celou dobu závazku 10 let být držitelem ochranné známky SISPO pro každý příslušný rok.

Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

- Výše dotace:** a) sazba do 240 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
- b) sazba do 120 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
- c) sazba do 60 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

► **Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2017**

- I.R: 79 910,0 tis. Kč na výsadbu 333 ha ovocných sadů (sazba 240 tis. Kč/ha),
5 880,0 tis. Kč na výsadbu 49 ha ovocných sadů (sazba 120 tis. Kč/ha),
1 062,0 tis. Kč na výsadbu 17,7 ha (sazba 60 tis. Kč/ha).

● **3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora některých činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin“ (NOPRM).

Výše dotace:

- do výše 100 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:
úkony ozdravování, které stanovuje čl. 7 Národního ozdravovacího programu – viz příloha Zásad.
- do výše 90 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s úkony čl. 8, zejména s:
 - a) nákupem, skladováním a aplikací přípravků na ochranu rostlin v technickém a prostorovém izolátu a v jeho okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností, určených k preventivní a kurativní ochraně rostlin způsobem a v rozsahu, aby mohl být certifikovaný předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,
 - b) preventivním a kurativním odstraněním rostlin a s udržením jejich zdravotního stavu v technickém a prostorovém izolátu a v jejich okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností tak, aby mohl být certifikovaný předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,
 - c) vyčištěním a dezinfekcí pozemků, prostor, zařízení a vybavení v technickém a prostorovém izolátu způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní certifikovaný rozmnožovací materiál v tomto izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený.
- 3.c.** – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle výkladu dotačního programu.

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2017**

DP 3.b. – podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu – bylo vyplaceno 1 300,0 tis. Kč; na DP 3.c. 663,3 tis. Kč a na DP 3.d. 5 750,0 tis. Kč.

● **9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

9.A.b.1) – Publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2017**

V rámci DP 9.A.b.2) bylo vyplaceno 1 055,4 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 190,0 tis. Kč.

● **M.1. – Zmírnění škod způsobených pozdními jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu 2016**

V rámci dotačního programu byly vypsány tři podprogramy – M.1.1., který byl určen pěstitelům letního ovoce se škodou přesahující 50 %; M.1.2. pěstitelům jablek a hrušek; M.1.3. pěstitelům letních druhů ovoce se škodou v rozmezí od 30,01–50,00 %, kteří si nepodali žádost v rámci podprogramu M.1.1.

Celkem bylo na zmírnění škod způsobených jarními mrazy žadatelům vyplaceno 76,2 mil. Kč.

● **M.1. – Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách a v lesních školkách v dubnu a květnu 2017**

V rámci dotačního programu byly vypsány tři podprogramy – M.1.1., který byl určen pěstitelům letního ovoce, M.1.2. pěstitelům jablek a hrušek a M.1.4., kdy byla poskytována podpora v režimu de minimis těm pěstitelům ovoce, kteří si nepodali žádost v rámci předchozích dvou podprogramů.

Celkem bylo na zmírnění škod způsobených jarními mrazy v roce 2017 žadatelům vyplaceno 94,5 mil. Kč.

● **Program 129 310 „Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy – II. etapa“**

Člení se na podprogramy:

- 1) Podprogram 129 312 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí – II. etapa“ určený na:
 - podporu obnovy a budování závlahového detailu,
 - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.
- 2) Podprogram 129 313 „Podpora optimalizace závlahových sítí ve správě Státního pozemkového úřadu“ určený na
 - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

Cílem programu je podpora obnovy a budování závlahového detailu (tj. koncových částí závlahových

systemů), modernizace závlahových zařízení a zefektivnění provozu stávajících závlahových soustav. Implementací programu by mělo být dosaženo snížení potřeby vody na závlahy, energetické i personální náročnosti provozu závlahových soustav, větší flexibility závlahových systémů při plnění rozdílných požadavků na závlahové systémy a snížení celkové spotřeby vody na závlahovou dávku.

Program funguje od roku 2017 a je prozatím plánován do roku 2022. Více informací na:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/ostatni-opatreni-ve-vh/>

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojitelnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Pro rok 2018 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Zemědělec: cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalšímu rozvinutí produkce podniku zemědělského prvovýrobce.

Zpracovatel: program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským či krmivářským účelům. Program je poskytován v režimu *de minimis* (= až 200 000 € na jeden podnik za poslední 3 roky).

Podpora nákupu půdy: program pro podporu nákupu nestátní zemědělské půdy zemědělskými prvovýrobci. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*) = až do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 roky.

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno

sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory: v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok.

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- brambory, cukrová řepa,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek a LAKR,
- přadné rostliny (len a konopí),
- produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

Investiční úvěry

Účelem Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu podpory Investiční úvěry je pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“. Úvěr nesmí být použit na nákup (pořízení) nemovitého majetku. Doba splatnosti Úvěru na uvedené investice nepřesáhne 15 let (od podpisu smlouvy o poskytnutí Úvěru). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil. Kč. (Podpora do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 měsíce).

Provozní úvěry

Účelem provozního Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu je provozní financování zpracovatelů zemědělských prvovýrobců, zpracovatelů zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“.

Doba splatnosti Úvěru na stanovené provozní financování nepřesáhne 2 roky (od podpisu smlouvy o poskytnutí Podpory). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 2 mil. Kč. (Podpora do 15 000 € na jeden podnik za poslední 3 měsíce).

Sociální zemědělství: program podpory je určen zemědělskému prvovýrobcí, který umožní znevýhodněným osobám spolupodílet se na běžných (nebo zvláště vyčleněných) činnostech farmy, má uzavřené pracovní smlouvy s uvedenými osobami a uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. V rámci uvedeného programu jsou poskytovány úvěry PGRLF, a to úvěry jak investiční, tak úvěry provozní.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Za dobu své existence se značka KLASA stala nejen prestižní záležitostí pro její držitele, ale především si získala důvěru obyvatel České republiky, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupu preferují. Rovněž výrobci a zástupci obchodních řetězců velmi pozitivně hodnotí prodejnost těchto výrobků a vítají podporu kvalitní potravinářské produkce.

Značka se uděluje na 3 roky a garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní potraviny. V současné době je značkou KLASA oceněno 980 výrobků od 223 producentů.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Značka Regionální potravina je součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstříc silícímu zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

5. Společná zemědělská politika – přímé platby

Rostlinná výroba, včetně pěstování ovoce a zeleniny, je v podmínkách ČR podporována několika dotačními tituly v rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky EU.

Vícesložkový systém přímých plateb (SAPS, ozelenění, VCS a platba pro mladé zemědělce)

Společná zemědělská politika (SZP) v rámci přímých plateb klade důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo na podporu tzv. citlivých komodit pomocí dobrovolné podpory vázané na produkci. Od roku 2015 přímé platby v ČR tvoří jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS), platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greeningová platba), dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) a platba pro mladé zemědělce.

Žádost o poskytnutí SAPS je podávána v rámci tzv. jednotné žádosti ke Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) zpravidla od poloviny dubna do 15. května příslušného kalendářního roku.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS i nadále tvoří nejvýznamnější část přímých plateb. Poskytnutí podpory v rámci SAPS upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů. Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS

Rok	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS (EUR/ha)	Sazba SAPS (Kč/ha)
2010	581,177	165,07	4 060,80
2011	667,365	189,32	4 686,50
2012	755,659	214,28	5 387,30
2013	832,828	235,86	6 068,88
2014	773,751	218,08	5 997,23
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54
2017	461,017	130,01	3 377,73
2018	472,217	131,67	3 388,15

Pramen: MZe

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácen spolu s greeningovou platbou.

SAPS je poskytován ze zdrojů EU na hektar způsobilé zemědělské půdy. Poskytnutí SAPS je mimo jiné podmíněno splněním zemědělského podnikatele, řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a také dodržováním některých povinných požadavků na hospodaření, které jsou společně s DZES známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance). Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS, činí 1 ha zemědělské půdy.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area – EFA). Podmínky této platby upravuje **nařízení vlády č. 50/2015 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů. Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Vnitrostátní stropy a sazby greening

Rok	Obálka SAPS (mil. EUR)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Sazba (EUR/ha)	Sazba (Kč/ha)
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43
2017	252,960	25,981	71,34	1 853,35
2018	258,512	25,731	72,96	1 877,38

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support – VCS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky v rámci VCS na **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny a také na již v minulosti podpořené komodity: chmel, masná telata, dojnice, ovce a kozy, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,46 mld. Kč). Došlo nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci ovocných druhů s VVP a VP upravuje § 22 a § 23 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s VVP a VP činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je veden v evidenci sadů u ÚKZÚZ a v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS), vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V případě ovocného druhu jahodník se podpora na produkci poskytne na výměru standardní orné půdy. Pro účely poskytnutí dotace je žadatel dále povinen prokázat požadovaný objem vlastní produkce včetně výrobních kalkulací pro jednotlivé ovocné druhy.

Průměrně bude pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví ovoce v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra - VVP		Sazba platby na produkci ovoce a výměra - VP	
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha
2018	12 071,29 Kč/ha	-	8 022,59 Kč/ha	-

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Poskytnutí platby pro MZ upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Sazba platby pro rok 2016 byla stanovena ve výši 878,64 Kč/ha, pro rok 2017 ve výši 844,43 Kč/ha a v roce 2018 se zdvojnásobila na **1 694,08 Kč/ha**.

e) Přechnodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňuje novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále budou podporovat stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž bude vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS. PVP bude i nadále poskytováno výhradně z rozpočtu ČR, maximálně však ve výši 75 % pro rok 2015, 70 % pro rok 2016, 65 % pro rok 2017, 60 % pro rok 2018, 55 % pro rok 2019 a 50 % pro rok 2020.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám. Žádost o poskytnutí PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Výše obálek a sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP v roce 2018

Sektor	Sazba
Zemědělská půda	141,58 Kč/ha
Chmel	3 952,77 Kč/ha
Brambory na škrob	1 279,28 Kč/t
Přežvýkavci	76,45 Kč/VDJ
KBTPM	87,72 Kč/VDJ
Ovce/kozy	42,99 Kč/VDJ

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) – Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014–2020, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. **1305/2013**, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Projektové operace PRV na období 2014–2020**Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků**

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %; tuto hranici je možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců, u žadatelů hospodařících v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními (méně příznivé oblasti – LFA) o dalších 10 %. Maximální míra dotace je tedy 60 %.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- b) rostlinná výroba – projekty do 1 000 000 Kč žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) rostlinná výroba – projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) rostlinná výroba – projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Podpora – ovocnářský sektor

Žádosti o dotaci	3. kolo (2016)	5. kolo (2017)
Zaregistrované	149	145
Schválené/doporučené	95	65
Částka dotace (Kč)	93 520 470 Kč	124 356 954 Kč
Proplaceno	50	-
Částka dotace	29 396 449 Kč	-

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – 40 % dotace na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Podpora ovoce/zeleniny, chmele a moštových hroznů

Žádosti o dotaci	3. kolo (2016)	5. kolo (2017)
Zaregistrované	234	205
Schválené/doporučené	183	120
Částka dotace	271 301 036 Kč	212 760 174 Kč
Proplaceno	78	-
Částka dotace	73 745 893 Kč	-

Pramen: MZe

Poznámka: nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Operace 10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) – dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrováná produkce ovoce** - sazba 404 €/ha ovocného sadu, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 256 žádostí na 8 714 ha	97,2 mil. Kč
2017	proplaceno 287 žádostí na 9 253 ha	100,1 mil. Kč
2017	podáno 305 žádostí na 9 519 ha	103,9 mil. Kč

- **integrováná produkce jahodníku** – sazba 433 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha

Rok	Výměra podpořených plantáží	Výše proplacených finančních prostředků
2017	proplaceno 9 žádostí na 90 ha	1,1 mil. Kč
2017	podáno 9 žádostí na 104 ha	1,2 mil. Kč

Operace 11 – Ekologické zemědělství – dle NV č. 76/2015 Sb.

d) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- intenzivní sady* – sazba 825 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

e) v rámci ekologické produkce

- intenzivní sady* – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
sazba 779 €/ha + 825 €/ha (PO) – intenzivní sady		
2016	proplaceno 104 žádostí na 1 348 ha	28,6 mil. Kč
2017	proplaceno 135 žádostí na 1 663 ha	33,8 mil. Kč
2017	podáno 158 žádostí na 1 806 ha	38,6 mil. Kč
sazba 424 €/ha – ostatní sady		
2016	proplaceno 206 žádostí na 995 ha	10,3 mil. Kč
2017	proplaceno 249 žádostí na 1 523 ha	15,3 mil. Kč
2017	podáno 282 žádostí na 1 783 ha	20,4 mil. Kč
sazba 165 €/ha – krajinotvorné sady (jiná kultura)		
2016	proplaceno 181 žádostí na 635 ha	2,9 mil. Kč
2017	proplaceno 235 žádostí na 763 ha	3,4 mil. Kč
2017	podáno 282 žádostí na 896 ha	4,0 mil. Kč
sazba 583 €/ha - jahodník		
2017	proplaceny 3 žádosti na 0,67 ha	1,1 tis. Kč
2017	podáno 6 žádostí na 1,7 ha	28,5 tis. Kč

Přehled o čerpání podpor v rámci EAFRD v období 2007–2013**Opatření osy I: I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků**

Rok	Počet schválených žádostí	Výše proplacených finančních prostředků
2008	55	120,3 mil. Kč
2009	54 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina)	200,7 mil. Kč
	64 – nosné konstrukce (ovoce, chmel, réva)	111,3 mil. Kč
	32 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	84,0 mil. Kč
2010	40 – modernizace skladovacích kapacit (ovoce, zelenina)	137,0 mil. Kč
2011	10 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina)	14,8 mil. Kč
	3 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	0,4 mil. Kč
2012	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2013	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2014	93 – modernizace skladů (ovoce, zelenina)	152,0 mil. Kč
	33 – nosné konstrukce v sadech	17,0 mil. Kč
2015	42 – stroje pro pěstování ovoce	30,5 mil. Kč
	2 – technologie pro RV (ovoce, zelenina, brambory, chmel)	6,1 mil. Kč

Opatření osy II: – II.1.3 Agroenvironmentální opatření (AEO)■ **ekologické zemědělství**

- a) - sazba 849 €/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2008	1 122 ha	26,2 mil. Kč
2009	2 409 ha	53,2 mil. Kč
2010	1 952 ha	43,5 mil. Kč
2011	2748,5 ha	61,2 mil. Kč
2012	3 639 ha	76,5 mil. Kč
2013	3 576 ha	76,7 mil. Kč
2014	3 649 ha	74,7 mil. Kč
2015	3 369 ha	78,3 mil. Kč
2016	1 163 ha	25,4 mil. Kč

- b) - sazba 510 €/ha, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2011	1 9289 ha	25,8 mil. Kč
2012	2 631 ha	33,6 mil. Kč
2013	2 691 ha	34,5 mil. Kč
2014	2 738 ha	35,1 mil. Kč
2015	2 836 ha	39,5 mil. Kč
2016	1 251 ha	16,9 mil. Kč

■ **integrovaná produkce ovoce – sazba 435 €/ha ovocného sadu**

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2008	6 231 ha	74,5 mil. Kč
2009	6 772 ha	77,1 mil. Kč
2010	7 855 ha	91,5 mil. Kč
2011	11 132 ha	127,0 mil. Kč
2012	11 456 ha	124,9 mil. Kč
2013	10 941 ha	121,1 mil. Kč
2014	11 005 ha	120,6 mil. Kč
2015	10 429 ha	124,4 mil. Kč
2016	2 008 ha	23,4 mil. Kč

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zruší NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření na řízení krizí, lze celková procenta navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení bylo v roce 2017 částečně zrušeno (čl. 19–35 a 50–148) a nahrazeno dvěma nařízeními:

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
Čl. 3–19 týkající se obchodních norem a kontrol shody zůstaly v platnosti nařízení Komise (EU) č. 543/2011.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zruší nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014, 2015/851, 2016/142.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy NEPR (EU) č. 1308/2013 a NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892.

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor

- Nařízení Komise (EU) 2017/891 a 2017/892
- Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013
- Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (ve znění 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb.)

Licence pro ovoce a zeleninu

- Nařízení Komise (EU) č. 2016/1237
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239
- Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013

Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny

- Nařízení Komise (EU) č. 543/2011
- Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)

6.2. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). Finanční rámec u jednotlivých projektů (tj. Ovoce a zelenina do škol a Mléko od škol) zůstává oddělený, každá část má svoji obálku.

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol jsou od školního roku 2017/2018 cílovou skupinou žáci základních škol (první i druhý stupeň) včetně dětí z přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. U těchto dětí se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR vynaložená k financování produktů dodávaných v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč byl 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč 27% podíl z ČR). Projektu se zúčastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1.–5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jednalo o 71,1 %,
- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jednalo o 80 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** celkem 90 732 292 Kč, projektu se zúčastnilo 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 81 %,
- **ve školním roce 2012/2013** celkem 139 028 645 Kč, projektu se zúčastnilo 3 364 škol s počtem 416 670 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 85 %,

- **ve školním roce 2013/2014** celkem 143 368 600 Kč, projektu se účastnilo 3 530 škol s počtem 456 233 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 315 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 90 %,
- **ve školním roce 2014/2015** celkem 186 051 095 Kč (mění se podíl spolufinancování EU 88 % a ČR 12 %), z toho: 169 147 055 Kč na produkty a 16 690 657 Kč na doprovodná opatření. Projektu se zúčastnilo 3 741 škol s počtem 509 030 žáků prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč a nově stanovený limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 95 %.
- **ve školním roce 2015/2016** celkem 190 644 859 Kč (z toho: na produkty 171 508 411 Kč a 18 702 469 Kč na doprovodná opatření). Projektu se zúčastnilo 3 810 škol s počtem 539 747 žáků prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 318,30 Kč a limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 97 %.
- **ve školním roce 2016/2017** celkem 198 226 843 Kč (z toho na produkty 178 274 060 Kč a na doprovodná opatření 19 308 309 Kč). Projektu se zúčastnilo 3 863 škol s počtem 564 689 žáků prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd a přípravných stupňů základních škol speciálních. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 317 Kč a limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 37,50 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 98 %.
- **ve školním roce 2017/2018** celkem 311 345 027 Kč (z toho 284 578 371 Kč na produkty a 24 754 314 Kč na doprovodná vzdělávací opatření). Došlo k rozšíření cílové skupiny, projektu se zúčastnilo 3 935 škol s počtem 906 110 žáků základních škol včetně dětí z přípravných tříd a přípravných stupňů základních škol speciálních. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 319,90 Kč a limit na doprovodná vzdělávací opatření činil na jednoho žáka 45 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 97,5 %.

ČR čerpala prostředky na projekt (včetně souvisejících nákladů) s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010, s 99,1% úspěšností ve školním roce 2010/2011, s 98,5% úspěšností ve školním roce 2011/2012, na 99,1 % ve školním roce 2012/2013, s 99,2 % ve školním roce 2013/2014, s 97,7 % ve školním roce 2014/2015, na 98,1 % ve školním roce 2015/2016 a s 98,7% úspěšností ve školním roce 2016/2017.

Zapojení škol a dětí

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %),
- ve školním roce 2016/2017 se zvýšil počet škol v projektu o 53 (tj. o 1,3 %) a počet dětí o 24 942 (tj. o 4,6 %),
- ve školním roce 2017/2018 se zvýšil počet škol v projektu o 72 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 341 421 (tj. o 60,4 %) díky rozšíření cílové skupiny o druhý stupeň základních škol.

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení.

Nařízení Komise (EU) č. 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění NK (EU) č. 907/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, které nahradilo v roce 2017 nařízení vlády č. 478/2009 Sb.

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a

- **prováděcí nařízení Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 zvláštních obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje zvláštní obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežního masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, koryšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny, sladového výtažku a potravinových přípravků. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2014**, kterým se stanovila dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících *rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi*, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu nemožnosti překročit tento limit pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014**, které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech. Podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření mělo platnost do konce června 2015.

Dne 25. června 2015 byl ruský zákaz prodloužen do 5. srpna 2016. Na základě toho vydala Komise nové **NK (EU) č. 2015/1369**, kterým se mění NK (EU) č. 1031/2014 a kterým se stanovila další dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty ovoce a zeleniny. Nařízení bylo opět cíleno na ty členské státy, které v minulých letech exportovaly do Ruska. Všechny 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Seznam produktů byl rozšířen o *pomeranče, klementinky, mandarinky, citróny, broskve a nektarinky*. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2016. ČR v roce 2015 neuplatnila pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale byl stanoven termín 30. dubna 2016, do kterého se přijímaly žádosti.

Mimořádná opatření na základě prodloužení ruského zákazu pokračovala i v období 2016/2017. Novým NK v přenesené pravomoci **(EU) 2016/921** se stanovila další dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Nařízení bylo cíleno na 16 členských států, tradičních vývozců do Ruska. Všechny 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo

více produktů. Do seznamu produktů byly nově přidány *třešně a tomely*. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2017.

Mimořádná opatření pokračovala i v období 2017/2018 **novým NK č. 2017/1165**. Tato opatření se tentokrát vztahovala pouze na trvalé plodiny, v našem klimatickém pásu pro peckové ovoce, jablka a hrušky. ČR měla možnost požádat o podporu na 2 000 t všech produktů, na které se mimořádná opatření vztahovala. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2018. Opět se neuplatňovalo pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale byl stanoven termín 30. dubna 2018, do kterého SZIF přijímal předběžná oznámení.

Mimořádná opatření a podpory EU nebudou pro další období už prodloužena.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP) včetně nadnárodních OP a SOP, které byly uznány na základě žádosti o uznání, a uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891, NK (EU) 2017/892 NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to: CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice, a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání: EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.
- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).

- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.
- Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.
- **V roce 2011** se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2013** činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2014** bylo v ČR uznáno 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.
- **V roce 2015** je v ČR uznáno 19 OP (nově odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; předběžně uznaných SP jsou 2.
- **V roce 2016** je uznáno 19 OP (odbytové družstvo Mochov skončilo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP, předběžně uznaných SP činí 2.
- **V roce 2017** je uznáno 23 OP (nově ZP Otice, odbyt s.r.o., OD Suchá Loz, Piletice, odbytové družstvo, Čerstvě utrženo, družstvo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2018 (k 31. 8.)** je uznáno 23 OP, z toho jedna uznaná nadnárodní OP.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1.–31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 31.8.)
Finanční podpora pro OP	54 507 554	48 519 902	71 706 511	79 014 947	83 283 355	36 488 376
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	13 437 996	8 167 853	5 124 779	3 189 321	2 358 659	-

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

V roce 2017 organizace producentů (OP) ovoce a zeleniny v ČR (jejichž celkový počet producentů činil 184) disponovaly pěstební plochou dosahující celkem 10 664,2 ha (z toho výměra ovocných sadů činila 5 105,0 ha, výměra pro pěstování zeleniny 5 559,2 ha), ze kterých bylo vyprodukováno celkem 242 802,6 t ovoce a zeleniny v hodnotě 2 832 234 157 Kč. Organizovanost producentů ovoce dosahuje 40 % a producentů zeleniny 53 %.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

NK v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 s platností od 1. října 2017 ruší povinnost dovozních licencí jak pro dovoz čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo. Licenční povinnost nadále zůstane pro dovoz čerstvého nebo chlazeného česneku a prozatímne konzervovaných hub v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi.

8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin (ruší vyhl. č. 225/2008 Sb. včetně č. 352/2009 Sb.),

417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, (ruší vyhl. č. 113/2005 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),

231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů,

172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhl. č. 141/2017 Sb.,

4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,

211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,

366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,

320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,

289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,

252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,

133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,

54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb., 39/2018 Sb.,

157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními,

74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění vyhl. č. 128/2018 Sb.,

49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,

48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, (ruší se NV č. 309/2014 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 236/2016 Sb., 126/2018 Sb.),

76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 236/2016 Sb., 18/2017 Sb., 49/2017 Sb., 29/2018 Sb.,

75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb., 315/2017 Sb., 28/2018 Sb.,

72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 49/2017 Sb., 43/2018 Sb.,

50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 423/2016 Sb., 48/2017 Sb., 49/2017 Sb., 427/2018 Sb.,

307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb., 407/2016 Sb., 312/2017 Sb.,

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb., 166/2016 Sb., 74/2018 Sb.,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 426/2017 Sb.,

75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 29/2014 Sb., 308/2014 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb., 49/2017 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb., 512/2006 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 32/2012 Sb., a 326/2012 Sb.),

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 428/2017 Sb.,

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb.,

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb., 11/2018 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb., 183/2017 Sb.,

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb., 243/2016 Sb., 295/2017 Sb.,

- prováděcí předpisy:

96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu,

331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy, ve znění vyhl. 3/2018 Sb.,

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb., 334/2017 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb., 3/2018 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhl. č. 95/2018 Sb.,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb., 362/2015 Sb., 208/2016 Sb., 70/2017 Sb., 117/2017 Sb.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhl. č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady), ruší vyhl. č. 382/2001 Sb. a 504/2004 Sb.,

94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb., 83/2016 Sb., 387/2016 Sb.

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb., 229/2017 Sb.,

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb., 131/2014 Sb., 237/2017 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb., 335/2017 Sb.,

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence, ve znění vyhl. č. 400/2017 Sb.,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb., 432/2016 Sb., 403/2017 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb., 178/2017 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb., 225/2017 Sb.,

- prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb., 345/2015 Sb., 53/2016 Sb., 443/2016 Sb., 457/2017 Sb.

9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2017

V roce 2017 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvého ovoce celkem u 367 kontrolovaných osob. V rámci 977 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 749 šarží čerstvého ovoce, z nichž 292 šarží (16,9 %) nevyhovělo požadavkům na jakost nebo označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (31,5 %), dále ze třetích zemí (8,9 %) a z ČR (7,2 %). U 153 nevyhovujících vzorků (52,4 % ze všech nevyhovujících vzorků) nebyl původ deklarován. Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u tropického ovoce (66,7 % nevyhovujících vzorků) a u bobulového ovoce, kdy 24 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující: Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u skupiny citrusového ovoce (20,8 %).

Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (69,2 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoskladech (20,1 %). Tomu odpovídal i počet vzorků čerstvého ovoce nesplňující požadavky na jakost či označování, kdy prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Stále nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost vyplývajících z NK (EU) č. 543/2011, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky zasahující do dužniny. U tří šarží mandarinek nebyl dodržen požadavek na obsah šťávy v plodech.

V případě označování se nedostatky stále opakují. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním bylo rovněž klamavé označení země původu.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2017 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	58	0,0	373	12,1	128	4,0	22	33,3	581	10,0
Peckové	9	0,0	187	24,1	63	3,3	44	6,8	303	16,8
Bobulové	9	11,1	196	32,1	60	3,3	44	18,6	309	24,0
Citrusové	0	-	314	24,8	60	0,0	1	0,0	375	20,8
Tropické	0	-	133	23,8	40	0,0	0	-	173	18,2
Subtropické	0	-	3	66,7	0	-	0	-	3	66,7
CELKEM	76	1,5	1 211	21,9	351	2,6	111	16,5	1 749	16,9
Původ zboží										
ČR	73	1,5	214	6,6	33	3,1	59	8,6	379	5,7
Třetí země	0	-	138	19,0	60	0,0	2	0,0	200	13,2
EU mimo ČR	3	0,0	488	17,4	169	0,6	41	17,5	701	13,3
Neuveden	0	-	371	37,9	89	8,0	9	66,7	469	32,8

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005, ve znění pozdějších předpisů**) byla ověřena u celkem 426 vzorků čerstvého ovoce. U deseti z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (5 vzorků chlorpyrifos, 2 vzorky folpet, 1 vzorek bitertanol, 1 vzorek promocarb, 1 vzorek propargite).

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2017

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	16	0,0	129	0,8	120	5,8	411	1,7	332	13,9
Peckové	6	0,0	55	7,3	87	1,1	176	14,8	127	12,6
Bobulové	3	33,3	56	17,9	85	2,4	171	18,7	127	23,6
Citrusové	18	33,3	104	8,7	68	0,0	273	16,8	222	12,2
Tropické	10	40,0	43	11,6	65	0,0	96	24,0	63	14,3
Subtropické	0	-	1	0,0	0	-	2	100,0	2	0,0
Celkem	53	20,8	388	7,5	426	2,3	1 133	12,1	876	14,6

Pramen: SZPI

▪ Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů) bylo v roce 2017 v tržní síti provedeno celkem 233 kontrol. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 313 vzorků skořápkových plodů, z nichž 27 vzorků nevyhovělo. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků dle země původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce původem z ČR (48,1 %), dále u skořápkového ovoce původem z EU a také ze zemí neuvedených (22,2 %).

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2017 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	33	0,0	235	10,6	13	0,0	32	6,3	313	8,6
Původ zboží										
ČR	24	0,0	112	11,6	4	0,0	24	0,0	164	7,9
Třetí země	7	0,0	13	15,4	2	0,0	2	0,0	24	8,3
EU mimo ČR	0	-	78	6,4	3	0,0	4	25,0	85	7,1
Neuveden	2	0,0	32	15,6	4	0,0	2	50,0	40	15,0

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem u skořápkového ovoce byla přítomnost plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. Nedostatky se projevovaly v nedodržení smyslových požadavků (vůně, chuť). V několika vzorcích byli přítomni škůdci nebo byla zjištěna malospotřebitelská balení s jádry skořápkových plodů poškozenými škůdci.

Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 62 vzorků. U jednoho vzorku bylo zjištěno překročení maximálního limitu (nedeklarovaný alergen arašíd).

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2017

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	11	18,2	150	0,7	62	1,6	228	5,7	34	32,4

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky **NK (EU) č. 884/2014**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí **nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2017 dovezeno 160 zásilek skořápkových plodů (nejvíce zásilek pocházelo z Turecka, dále pak z Číny, Egypta, Íránu, Argentiny). Ve 23 případech byl proveden odběr vzorku a analýza na přítomnost aflatoxinů. Všechny výsledky byly vyhovující.

■ **Certifikace čerstvého ovoce v roce 2017**

V roce 2017 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. **Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami.** Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která vyvází nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarži propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě bylo v roce 2017 na jednotlivé inspektoráty hlášeno celkem 81 zásilek, z toho 51 zásilek tvořilo ovoce a 30 zásilek zeleniny. Inspektoři SZPI vystavili celkem 51 certifikátů (32 certifikátů vystaveno při dovozu čerstvého ovoce, 19 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 4 zásilek zeleniny, na které byly vystaveny 4 certifikáty o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2018

V prvním pololetí roku 2018 bylo v rámci 302 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 631 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo z nich vyhodnoceno 149 vzorků (tj. 23,6 %), z toho bylo 52 % vzorků původem z EU, ze třetích zemí 29,6 %.

Z jednotlivých skupin čerstvého ovoce bylo nejvíce nevyhovujících vzorků zjištěno u citrusového ovoce (32,2 %), dále bylo vyšší procento nevyhovujících vzorků u jádrového (24,2 %) a bobulového ovoce (18,1 %).

Stejně jako v předchozích letech nejčastějším nedostatkem u hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost. Byly zjištěny plody napadené hnilobou nebo plísní a dále plody s otlaky zasahujícími do dužniny. U tří šarží mandarinek byl zjištěn nedostatečný obsah šťávy. V případě označení je častým zjištěním neuvedení údaje o zemi původu, název odrůdy a třídy jakosti, rovněž nesoulad označení země původu na obale produktu a regálové etiketě nad tímto produktem. U čtyř vzorků nebyla dodržena deklarovaná hmotnost balení.

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 194 vzorků čerstvého ovoce. U čtyř analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (3x jablka, Polsko – chlorpyrifos, mango, Brazílie – etofenprox).

▪ Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2018 bylo provedeno 65 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování skořápkového ovoce. Bylo zkontrolováno celkem 82 šarží, z nichž 17 nevyhovělo požadavkům právních předpisů (tj. 20,7 % ze všech odebraných vzorků). Skořápkové ovoce původem z třetích zemí tvořilo největší podíl zkontrolovaných šarží (54,9 %) a ze zemí EU (15,9 %).

Nejčastěji byly u nevyhovujících vzorků zjišťovány nedostatky týkající se značení potraviny a poskytování zavádějících informací o složení. Dále byly některé skořápkové plody nejakostní s netypickou vůní, chutí. Ve třech případech nebyly správně uvedeny výživové údaje.

Při ověření zdravotní bezpečnosti skořápkových plodů jsou prováděny především analýzy na stanovení obsahu aflatoxinů. Bylo analyzováno 20 vzorků, u jednoho vzorku bylo zjištěno překročení maximálního limitu při obsahu nedeklarovaného alergenu (u arašídů).

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2018

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	9	22,2	33	0,0	20	5,0	81	37,0	25	40,0

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (EU) č. 884/2014, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, bylo v I. pololetí 2018 dovezeno 55 zásilek skořápkových plodů. Jednalo se o 7 zásilek arašídů z Číny, 6 zásilek arašídů z Argentiny a 1 zásilku arašídů z USA, dále 27 zásilek lískových ořechů a 13 zásilek pasty z lískových ořechů z Turecka. Bylo odebráno 7 vzorků, u nichž byla provedena analýza na přítomnost aflatoxinů. Pouze jeden vzorek arašídů z Ázerbájdžánu nebyl vyhovující.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2017

V roce 2017 bylo inspektory SZPI provedeno 244 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování zpracovaného ovoce. Bylo odebráno celkem 354 vzorků, z nichž jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 60 vzorků, tj. 17,1 % (z toho 34 vzorků tuzemských a 9 vzorků z EU). K nejproblematičtějším náležely sušené ovoce (36 vzorků) a ovocné pomazánky (13 nevyhovujících vzorků).

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (47 vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2018

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	13	15,4	19	36,8	17	23,5	1	0,0	50	26,0
kompoty	3	0,0	5	0,0	0	-	0	-	8	0,0
proslazené a kandované ovoce	6	16,7	25	8,0	1	0,0	0	-	32	9,4
sušené ovoce	24	0,0	169	18,0	26	15,4	5	40,0	224	16,3
upravené chlazené ovoce	0	-	3	66,7	0	-	0	-	3	66,7
ost. ovocné výrobky	13	0,0	12	33,3	1	0,0	0	-	26	15,4
zmrazené ovoce	2	0,0	8	25,0	0	-	1	0,0	11	18,2
Celkem	61	5,0	241	19,7	45	17,8	7	28,6	354	17,1
Původ zboží										
ČR	56	5,5	116	27,2	10	0,0	2	0,0	184	18,8
EU mimo ČR	1	0,0	64	12,5	11	9,1	0	-	76	11,8
Třetí země	2	0,0	21	19,0	8	0,0	4	50,0	35	17,1
Neuveden	2	0,0	40	10,0	16	43,8	1	0,0	59	18,6

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejčastějším nedostatkem bylo nedostačující označování spotřebitelských obalů (nejčastěji nebyly informace uvedeny v češtině) a také porušení sensorických vlastností výrobků z ovoce. U tří vzorků kandovaného ovoce byla stanovena barviva, která nebyla na obalu deklarována. 21 vzorků sušeného a kandovaného ovoce bylo uváděno na trh v poškozeném obalu. Při kontrole jakosti ovocných pomazánek bylo nejčastěji zjišťováno nedodržení požadovaného ovocného podílu a refraktometrické sušiny. Významným důvodem nevyhovění byla také přítomnost škůdců zejména u sušeného ovoce a výskyt okem viditelných plísní. U jedné šarže rozinek byla prokázána přítomnost ochratoxinu. Problematickou komoditou bylo sušené goji (kustovnice čínská), když u 5 vzorků bylo prokázáno nadlimitní množství pesticidů (carbofuran, propargite).

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2018

V průběhu I. pololetí 2018 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 91 vzorků, nevyhovělo celkem 16 vzorků, z toho 7 ze zemí EU, 5 vzorků ze třetích zemí a 1 vzorek z tuzemska. Při kontrole označování na obale nebo v místě nabídky nebyly u nevyhovujících vzorků uvedeny povinné údaje, případně nebyly uvedeny v českém jazyce.

U jedné šarže sušených plodů goji byla zjištěna rezidua pesticidu carbofuran. U vzorku ovocné tyčinky s konopím bylo zjištěno nebezpečné množství delta-9-tetrahydrokanabinolu. U dvou šarží rozinek byl zjištěn ochratoxin, u jedné šarže fíků aflatoxin. Nevyhovující byl také vzorek sušeného zázvoru deklarovaného jako bez přídavku přírodních sladidel, u něhož byl stanoven přídavek sacharózy a fruktózy, který byl do potravy přidán.

SVĚTOVÝ TRH

Produkce jablek v Asii je nejvyšší ze všech kontinentů. Hlavní producentskou zemí je Čína, ale jsou zde i další velmi významné státy, jako je Írán, Indie a Japonsko, které produkují sice významné množství jablek, což se však projevuje na celosvětovém obchodu s čerstvými jablky jen minimálně. Prakticky celá produkce je spotřebována v místě produkce. V Severní Americe jsou po Číně druhým největším světovým producentem USA, v Jižní Americe jsou to Chile, Argentina a Brazílie.

Nepříznivý vývoj počasí v roce 2018 měl negativní dopad na produkci ovoce nejen v Evropě, ale rovněž v asijských zemích, a to především v Číně, kde se v důsledku toho odhaduje pokles produkce jablek až o 30 %. Tato skutečnost s velkou pravděpodobností negativně ovlivní také evropský trh s konzumními i průmyslovými jablky.

Produkce jablek ve vybraných třetích zemích (tis. t)

Země	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (odhad)
Čína	38 500	39 683	40 923	42 613	44 449	43 800	31 500
Turecko	2 445	2 681	2 109	2 466	2 852	2 004	2 505
Kanada	276	410	410	283	329	313	298
USA	4 079	4 732	5 185	4 538	5 114	4 737	4 914
Mexiko	375	522	350	717	714	714	500
Japonsko	794	742	816	812	765	778	758
Indie	2 203	1 915	2 497	2 134	2 872	2 120	2 870
Írán	3 104	3 035	2 412	2 500	2 799	2 680	2 400
Makedonie	127	113	85	70	101	100	120
Rusko	1 258	1 470	1 647	1 707	1 736	1 100	1 300
Bosna a Hercegovina	50	85	61	69	28	30	33
Bělorusko	171	145	160	155	155	125	150
Srbsko	179	332	317	356	400	400	430
Ukrajina	1 127	1 211	1 082	1 196	1 117	1 007	1 108

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2018

V roce 2017 dosáhla produkce jablek v zemích jižní hemisféry 5,6 mil. t jablek, tj. o 7 % více oproti původnímu očekávání. Rekordní byla sklizeň jablek v Brazílii, vysokých hodnot dosáhla úroda jablek i v hlavní producentské zemi této oblasti – Chile. První odhady produkce v roce 2018 vzhledem k nepříznivým výkyvům počasí ukazují opětovný 4% pokles na 5,3 mil. t.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (odhad)	2018/2017 (%)
Argentina	853	930	890	834	711	794	635	-20
Austrálie	293	289	275	309	301	306	301	-2
Brazílie	1 184	1 063	1 165	1 145	826	1 329	1 185	-11
Chile	1 806	1 755	1 667	1 708	1 635	1 675	1 758	+5
Nový Zéland	476	550	478	554	539	506	564	+11
Jižní Afrika	813	907	794	924	962	940	871	-7
Celkem	5 426	5 494	5 269	5 474	4 972	5 550	5 314	-4

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2018

PRODUKCE OVOCE V ZEMÍCH EU

V roce 2017 bylo mnoho evropských zemí postiženo nezvykle silnými jarními mrazy, které způsobily vážné ztráty na produkci ovoce. Největší škody v rámci EU zaznamenali ve **Slovinsku**, které v průměru dosáhly až 80 %. V **Itálii** byly nejvíce postižené regiony Lombardie a Piemonte, u mnoha pěstitelů ztráty dosáhly 40–50 %. Oblast jižních Tyrol utrpěla v zásadě menší ztráty, a to především díky dobře fungujícímu systému protimrazové ochrany. Severní a východní území **Německa** byly mrazy poznamenány v menší míře než v oblasti Porýní. Největší škody mrazy způsobily v sadech na jihu země (až 70 %). Produkce ovoce v **Polsku** v roce 2017 byla mrazy poškozena velmi výrazně, a to nejen jablek, ale především třešní a švestek.

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EU 15	31,0	32,6	29,9	30,8	31,6	32,0	32,2	31,0
EU 13	5,6	6,2	6,6	7,2	7,5	7,0	7,3	5,5
EU 28	36,6	38,8	36,5	38,0	39,1	39,0	39,5	36,5

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2017

Produkce jádrového ovoce v EU

Sklizeň jablek v zemích EU v roce 2017, která dosáhla celkem 9,3 mil. t (tj. meziroční pokles o 21 %), byla jednou z nejnižších za posledních 20 let. Za touto nízkou sklizní stál zejména pokles produkce jablek v Polsku a Itálii.

Vzhledem k příznivému průběhu počasí během I. pololetí roku 2018 vzrostly srpnové odhady sklizní jablek v EU na 12,6 mil. t, což by představovalo meziroční nárůst o 35 %, v porovnání s tříletým průměrem by se však jednalo pouze o 12% zvýšení. Dlouhotrvající suché a horké počasí v několika zemích Evropy bude však mít negativní dopad jak na výši produkce, tak i na velikost a kvalitu plodů. Vysoká sklizeň jablek se očekává v Polsku (téměř 4,5 mil. t), průměrná v Itálii a Francii. Teplé letošní počasí vedlo k uspišení sklizní jablek nejméně o 2 týdny než je obvyklé. Zásoby jablek z předchozí slabé sezóny byly již minimální, což znamenalo, že trh začal být letos brzy zásobován čerstvou produkcí.

Vzhledem ke složité situaci na evropském trhu v důsledku trvajících restriktivních opatření „ruského embarga“ stejně jako jiných tržních omezení v rámci Středomoří, je třeba podporovat snahu o rozšíření diverzity na trhu a zvyšování spotřeby ovoce. Bilance evropského trhu jak s konzumními tak i jablky pro zpracování může být v roce 2018 navíc negativně ovlivněna zejména výpadky dodávek jablek z Číny, díky škodám v sadech způsobenými tamními mrazy.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (odhad)	2018/17 (%)
Itálie	1 939	2 122	2 456	2 280	2 272	1 704	2 200	+29
Francie	1 169	1 576	1 444	1 674	1 515	1 424	1 502	+5
Německo	972	804	1 116	973	1 033	597	990	+66
Španělsko	386	464	505	482	495	480	473	-1
Nizozemsko	281	314	353	336	317	228	259	+14
Belgie	220	220	326	285	234	88	217	+147
Řecko	242	236	245	242	259	231	286	+24
Portugalsko	221	284	272	329	263	314	267	-15
Velká Británie	162	204	225	243	183	206	220	+7
Rakousko	157	155	188	177	40	67	184	+175
Dánsko	18	23	26	24	24	19	24	+26
Švédsko	14	17	16	21	20	18	32	+78
CELKEM EU-15	5 781	6 419	7 172	7 066	6 655	5 376	6 654	+24
Polsko	2 900	3 170	3 750	3 979	4 035	2 870	4 480	+56
Maďarsko	750	585	920	522	498	530	728	+37
ČR ¹⁾	118	121	131	156	126	102	128	+25
Bulharsko*	31	54	55	58	49	45	-	-
Rumunsko*	351	387	382	336	327	230	320	+39
Litva	39	40	27	46	38	48	54	+13
Slovinsko	45	56	68	71	12	6	65	+983
Slovensko ¹⁾	44	46	48	46	21	32	47	+47
Lotyšsko	9	15	10	8	10	8	6	-25
Chorvatsko**	59	96	62	101	35	66	108	+64
CELKEM	4 346	4 570	5 453	5 323	5 151	3 937	5 936	+51
CELKEM EU-28	10 127	10 989	12 625	12 389	11 806	9 313	12 590	+35

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2018, ŠÚ SR, ÚKZÚZ Brno

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Celková produkce **hrušek** se v roce 2018 očekává v porovnání s předchozím rokem o 5 % vyšší, a to ve výši 2,3 mil. t. Propad úrody signalizují zejména v Portugalsku, Velké Británii a Španělsku.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (odhad)	2018/17 (%)
Itálie	650	726	736	764	681	738	741	-
Španělsko	355	403	400	344	311	331	311	-6
Francie	124	157	131	155	138	133	135	+2
Portugalsko	115	162	203	134	113	186	158	-15
Belgie	236	315	374	369	332	310	318	+2
Nizozemsko	199	327	349	349	374	330	398	+21
Německo	34	34	45	43	36	23	31	+35
Rakousko	58	54	51	51	24	46	-	-
Řecko	42	32	37	60	47	59	57	-4
Velká Británie	28	26	24	25	27	25	21	-15
Dánsko	5	6	6	6	6	5	6	+20
Švédsko	1	1	1	1	1	1	2	-
CELKEM EU-15	1 847	2 243	2 357	2 301	2 090	2 198	2 178	-0,4
Polsko	45	65	50	80	55	40	70	+75
Maďarsko	26	36	40	33	38	35	38	+10
Slovinsko	3	3	4	4	1	0	4	+400
Bulharsko*	2	3	2	3	2	3	-	-
Rumunsko*	19	24	17	13	16	12	17	+37
ČR ¹⁾	6	7	4	10	7	4	8	+200
Slovensko ¹⁾	0	1	0	1	0	0,8	1,2	+45
Chorvatsko**	2	3	2	2	1	6	7	+27
Lotyšsko	0	0	1	0	0	0	0	-
CELKEM	103	142	120	146	120	101	145	+44
CELKEM EU-28	1 963	2 329	2 445	2 393	2 210	2 288	2 323	+5

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2018, ŠÚ SR, ÚKZÚZ Brno

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Produkce ovoce na Slovensku

Celková výměra registrovaných ovocných sadů v roce 2017 klesla téměř o 4 % na 6 801 ha. Výměra produkčních plodných sadů se snížila na 4 263 ha, což je meziročně pokles o 3 %. I když mrazy v roce 2017 negativně ovlivnily produkci ovoce, byla přesto v porovnání s předchozím rokem vyšší o 54 % v objemu 38,1 tis. t, avšak nedosáhla objemu let 2012–2015. Tato skutečnost se promítla do ceny ovoce, kdy výrazně vzrostla cena švestek a jablek, v menší míře se zvýšila cena třešní a hrušek.

Dovoz čerstvého ovoce na Slovensko se v roce 2017 meziročně snížil o 2 % na celkových 271,3 tis. t. V dovozech dominovaly banány, citrusové ovoce, jablka a hrušky. K nejvýznamnějším dodavatelům čerstvého ovoce náleželo Německo, Španělsko, Itálie, ČR a Polsko. Vývoz ovoce ze SR (včetně reexportu) vzrostl meziročně o 5 % na 54,5 tis. t. Největší podíl na vývozu představovaly banány (42 % z celkového objemu vývozu), jablka a hrušky. Nejvíce bylo vyváženo ovoce do ČR a Maďarska. Záporné saldo zahraničního obchodu s čerstvým ovocem ve finančním vyjádření se meziročně zvýšilo o 3 % na 235,0 mil. €.

PRODUKCE OVOCEV ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR se meziročně opětovně zvýšila, k 31. 5. 2018 dosahuje podle ČSÚ 17 440 ha, tj. o 329 ha více. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Středočeském (3 311 ha, v roce 2017 dosahovaly 3 290 ha) a Jihomoravském (3 287 ha, tj. meziroční zvýšení o 184 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 013 ha) a Ústecký (1 826 ha).

Průběh zimy 2016/2017 byl poměrně stabilní se silnými déle trvajících mrazy a sněhovou pokrývkou na velké části Čech. Po výrazném oteplení, které začalo v březnu, zasáhly 21. 4. a následně ještě 10. 5. prakticky celé území ČR neobvykle silné jarní mrazy. Již první vlna mrazů úplně zničila nebo závažně poškodila úrodu prakticky všech ovocných druhů zejména na jižní Moravě, kde byla vegetace v nejpokročilejší fázi vývoje. Druhá vlna mrazů udeřila již v pokročilé vegetaci a způsobila značné škody i v chladnějších částech našeho území. Jablka byla méně poškozena jen v nejteplejších lokalitách Čech, produkce peckovin či hrušek se podařilo v některých podnicích plně nebo alespoň částečně zachránit jen s plným nasazením protimrazových opatření. Procentuálně bylo poškození mrazy nejvýznamnější, místy až fatální, u meruněk a broskvoní, a to celoplošně na celém území ČR. Více než v předchozím roce byly zasaženy také třešně, dále hrušně, jahodník, švestky a slivoně. Nejvyšší finanční ztráty jsou odhadovány u našeho hlavního ovocného druhu – jablek.

Vzhledem k tomuto vývoji počasí se v ČR v roce 2017 sklízelo celkem 261,2 tis. t ovoce, tj. propad o 18 % v porovnání s nízkou sklizní ovoce v roce 2016. Produkce jablek, která představovala téměř 67% podíl na celkové sklizni ovoce v ČR, klesla o 17 % na celkových 174,0 tis. t.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2017 sklizeno 119,3 tis. t ovoce, což je v porovnání s předchozím rokem o téměř 21 % méně. Vlivem pozdních jarních mrazů utrpěly největší škody sady jabloní, hrušní, třešní, višňi a švestek, v některých oblastech republiky však mrazy zcela zničily úrodu i v sadech broskvoní a meruněk.

Celková sklizeň ovoce v roce 2017			261 901 ¹⁾ t		
z toho:					
produkční sady ²⁾	122 136 t	47 %	extenzivní sady	139 765 t	53 %
- konzumní ovoce	76 030 t	62 %	- pro zpracování	12 850 t	9 %
- pro zpracování	46 106 t	38 %	- samozásobení	82 363 t	59 %
- neuplatněno	0 t	0 %	- neuplatněno	44 552 t	32 %

Poznámka: ¹⁾ údaj včetně produkce malin; ²⁾ údaj včetně produkce jahod

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jabloně	17 254 898	17 316 094	17 184 310	17 597 834	16 448 389	15 971 348	16 155 689
Hrušně	1 962 068	1 930 953	1 828 624	1 832 224	1 824 329	1 788 020	1 754 167
Broskvoně	1 371 108	1 216 122	1 103 886	1 078 993	1 008 849	956 202	912 792
Meruňky	1 355 077	1 360 652	1 326 278	1 333 979	1 299 078	1 304 799	1 313 402
Švestky pravé	1 967 008	2 141 273	2 158 231	2 213 077	2 217 722	2 148 744	2 148 946
Třešně	1 412 542	1 376 517	1 417 394	1 420 157	1 429 460	1 394 524	1 394 412
Višně	1 141 322	1 095 774	1 055 300	1 121 086	1 073 943	1 077 398	1 062 230
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1 426 327	1 445 655	1 254 963	1 229 976	1 189 769	1 144 170	1 006 611
Angrešt	1 418 995	1 320 344	1 276 744	1 275 345	1 252 041	1 150 158	1 144 110
Rybíz	9 056 060	9 092 092	8 834 069	8 614 825	8 423 691	7 836 388	7 746 634
Ořešáky vlašské	656 367	651 419	654 116	651 842	637 109	635 711	623 358
POČET CELKEM (bez jahod)	39 021 772	38 946 895	38 093 915	38 369 338	36 804 380	35 407 462	35 262 351
Jahody (ha)	1 814	1 789	1 643	1 779	1 688	1 878	1 816

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jablka	158 883	201 486	194 488	207 990	259 165	209 590	174 023
Hrušky	17 044	15 688	17 250	12 351	23 765	17 001	10 604
Broskve	8 348	6 506	9 502	7 310	11 796	3 620	3 902
Meruňky	8 116	5 089	12 506	6 722	6 427	3 883	4 082
Švestky pravé	17 382	14 811	20 134	23 392	33 094	28 590	19 625
Třešně	12 570	10 026	7 492	10 696	9 918	9 926	8 912
Višně	9 210	6 085	8 017	7 124	8 340	9 436	6 813
Ostatní švestky, slívy, renklódy	12 039	10 438	11 551	12 921	12 343	8 652	7 229
Angrešt	2 836	2 626	2 274	3 992	3 084	2 999	3 127
Rybíz	13 692	14 792	15 225	15 937	16 423	11 689	10 614
Ořechy vlašské	4 992	5 298	4 982	6 270	7 072	4 270	3 963
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	265 112	292 845	303 421	314 705	391 427	309 656	252 894
Jahody	8 814	7 190	7 969	10 331	9 691	9 271	8 257

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jabloně	9,21	11,64	11,32	11,82	15,76	13,12	10,77
Hrušně	8,69	8,12	9,43	6,74	13,03	9,51	6,05
Broskvoně	6,09	5,35	8,61	6,77	11,69	3,79	4,27
Meruňky	5,99	3,74	9,43	5,04	4,95	2,98	3,11
Švestky pravé	8,84	6,92	9,33	10,57	14,92	13,31	9,13
Třešně	8,90	7,28	5,29	7,53	6,94	7,12	6,39
Višně	8,07	5,55	7,60	6,35	7,77	8,76	6,41
Ostatní švestky, slívy, renklódy	8,44	7,22	9,20	10,51	10,37	7,56	7,18
Angrešt	2,00	1,99	1,78	3,13	2,46	2,61	2,73
Rybíz	1,51	1,63	1,72	1,85	1,95	1,49	1,37
Ořešáky vlašské	7,61	8,13	7,62	9,62	11,10	6,72	6,36
Jahody (t/ha)	4,86	4,02	4,85	5,81	5,74	4,94	4,55

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2017/2018

Sklizňový rok 2017 byl pěstitelsky méně příznivý než rok 2016. Nižší produkce jablek byla zapříčiněna jarními mrazy v dubnu a květnu. Nejvíce byla poškozena jižní Morava a lokální škody byly i v dalších regionech. Škody jarním mrazem u jablek zaznamenaly i další země, zejména Polsko, Itálie, Rakousko a další. Na rozdíl od roku 2015, kdy se negativně na produkci podílelo sucho, byl rok 2017 z hlediska srážek příznivější a v některých regionech (např. východní Čechy) i výrazněji nadprůměrný.

Situaci na trhu EU s jablky po čtyři roky zásadně ovlivňovalo prodloužené embargo na dovoz ovoce a zeleniny do Ruska, avšak trh s jablky ze sklizně 2017 poprvé ovlivňován nebyl, a to především z důvodů poklesu produkce vlivem jarních mrazů. Na evropském trhu bylo o cca 2 mil. t jablek méně a poptávka tak po celý marketingový rok převyšovala nabídku. Sklizeň jablek v EU dosáhla 9,3 mil. t, což bylo meziročně o 21 % méně. Jednalo se tak o jednu z nejnižších sklizní za posledních dvacet let. Za tímto propadem v rámci EU stál zejména pokles produkce v Polsku i v Itálii, tedy v obou nejvýznamnějších pěstitelských zemích.

Celková sklizeň jablek v ČR opět poklesla o 17 % na 174,0 tis. t, z toho z produkčních sadů pocházelo 101,8 tis. t jablek. Na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se jablka podílela více než 85 %.

Po nízké sklizni jablek v roce 2017 bylo pro sezónu 2017/2018 k 1. prosinci naskladněno 41,2 tis. t, což je meziroční pokles o 3,3 %. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita pouze z 36,9 %. V obchodní síti se v marketingovém roce 2017/2018 prodalo 36 700 t tuzemských konzumních jablek, což bylo meziročně o 26 % méně. Podíl tuzemských jablek na trhu se tak snížil ze 41 % na 36 % a byl jeden z nejnižších v posledních letech (v žádném měsíci nebyl vyšší než 50 %).

Ceny zemědělských výrobců konzumních jablek se ihned v době sklizně zvýšily na úroveň kolem 14,- Kč/kg a na této výši se držely po celé skladovací období. Dovozy konzumních jablek do ČR poklesly o 3 %, což v absolutním vyjádření činí cca 2,5 tis. t. Z toho lze předpokládat, že došlo rovněž k celkovému poklesu spotřeby konzumních jablek.

Produkce jablek v ČR je v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jablka ze sklizně roku 2017 tvořila 82 % veškeré produkce ovoce a na tržbách ovocnářských podniků se podílela 63 %. Jablka jsou významnou

komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná k rentabilitě celého ovocnářství. Z těchto důvodů je nutné komoditu jablka považovat za hlavní a citlivou komoditu sektoru ovocnářství. Dlouhodobě je vykazována záporná obchodní bilance u konzumních jablek, která se v posledních letech prohlubuje. Komodita jablka je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jako jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU.

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2017/2018

Podzim roku 2017 byl srážkově nadprůměrný, což přispělo alespoň k částečnému dosycení dlouhodobého deficitu podzemních vod a zvýšené zásobě vody v půdě. Samotný průběh zimy byl mírný. Výraznější poklesy teplot se objevily až v posledním únorovém a prvním březnovém týdnu. Vzhledem k tomu, že tento pokles teplot přišel až závěrem zimy, došlo místy k významnějšímu poškození květních pupenů meruněk a broskvoní v oblasti jižní Moravy a středních a severních Čech. Vzhledem k dlouhodobějšímu podzimnímu zamokření kořenové zóny stromů (i nadzemních částí) došlo v kombinaci se silnějšími mrazy na konci února na mnoha místech ČR k silnému napadení peckovin (zejména slivoní a třešní) bakteriózami, které způsobily v některých sadech rozsáhlé chřadnutí až celkové odumírání porostů.

Od února 2018 byl na většině území ČR pozorován srážkový deficit, který pak v průběhu vegetace zásadním způsobem ovlivnil sklizeň ovoce u téměř všech ovocných druhů. Významnější úhrny dešťových srážek byly pak na jaře zaznamenány pouze v průběhu května; na Moravě a v jižních a západních Čechách pak ještě v červnu. Toto jarní sucho způsobilo velké škody v ovocném školkařství, na porostech jahodníku a negativně ovlivnilo i nově zakládané sady (jarní výsadby). Efekt jarního sucha byl zásadním způsobem umocněn vysokými teplotami vzduchu a dlouhodobým intenzivním prouděním větru, který značně komplikoval i ochranu rostlin, resp. aplikaci přípravků na ochranu rostlin.

Po předchozích dvou letech, kdy řada ovocnářů přišla vlivem jarních mrazů o úrodu, byla květní násada prakticky u všech ovocných druhů dobrá. Přes problémy s letovou aktivitou včel ve větrném počasí byla i násada plodů u většiny odrůd velmi dobrá s nutností provádět probírky. Extrémně vysoké teploty od května byly provázené téměř absolutní absencí srážek v letních měsících. Významnější úhrny srážek byly v červnu zaznamenány jen v oblasti jižní Moravy, Ostravska, jižních a západních Čech. Mezi suchem nejvíce postižené oblasti patří prakticky celá centrální část ČR a oblast mezi Krkonošemi a Krušnými horami, které jinak obvykle nevykazují extrémní srážkové deficity. Zásadním způsobem byly suchem poškozené porosty s mělkým kořenovým systémem (bobuloviny a porosty na slabě rostoucích podnožích), ale v řadě případů i třešně a meruňky. V roce 2018 bylo zaznamenáno ve srovnání s předchozími roky výrazně menší poškození porostů krupobitím.

Kapková závlaha nebyla v řadě případů schopna plně kompenzovat vodní deficit, i na zavlažovaných porostech došlo v řadě případů ke kvalitativním i kvantitativním škodám. Postupem času byly s dlouhodobým suchem ve druhé polovině roku na mnoha místech vyčerpány zdroje závlahových vod nebo byly uloženy zákazy odběru.

Vlivem teplého roku došlo k uspořádání sklizně ovoce o 14–21 dní. První odrůdy meruněk zrály již na počátku června. Na většině míst se objevily problémy s vybarvováním jablek, zejména u později zrajících odrůd. Část ovoce byla poškozena vysokou intenzitou slunečního svitu a vysokými teplotami – úpalem či sesycháním ovoce přímo na stromech. Vzhledem k extrémnímu průběhu vegetace nebylo velké množství ovoce vůbec sklizeno z důvodu rozsáhlých kvalitativních škod (sesychání plodů přímo na stromech a keřích, drobné plody netržní jakosti). Velký podíl sklizeného ovoce bude využitelný jen na zpracování.

Po předchozích dvou letech, kdy sklizeň ovoce byla negativně ovlivněna jarními mrazy, byly první odhady produkce mnohem vyšší, a to v objemu 185,2 tis. t. Vzhledem k extrémně teplému a suchému průběhu počasí bylo však skutečně sklizené množství ovoce u většiny ovocných druhů nižší.

Vlivem dlouhotrvajícího sucha byla začátkem září sklizeň **jablek** odhadována již pouze v objemu 127,7 tis. t, což představuje ve srovnání s pětiletým průměrem sklizeň průměrnou. Největší postižení

produkce suchem vykazuje celá oblast středních, severních, severovýchodních a severozápadních Čech a oblast střední Moravy. Celkově bude na zpracování určeno okolo 65 % produkce jablek. Suchem byly silně zasaženy zejména letní odrůdy, které se v mnoha případech vůbec nesklízely. Deficit vody nebylo možné plně saturovat ani pomocí kapkové závlahy, kde se i na zavlažovaných porostech projevily významné škody. Ovoce bylo vlivem letních veder poškozeno též popálením slupky. Ve většině oblastí se jablka hůře vybarvovala (zejména odrůdy skupiny Jonagold, Šampion). Problematicky se může za dlouhodobého skladování projevit u některých partií vnitřní kvalita dužniny (sklizňová zralost často nastupovala doslova zlomově během 2–3 dnů). Relativně bezproblémově snášela letošní průběh počasí odrůda Red Delicious.

Sklizeň jablek byla ranější cca o 14 dnů; v případě některých letních a podzimních odrůd se jednalo o uspíšení doby zrání až o 21 dnů a naopak u některých pozdních odrůd je uspíšení sklizně méně výrazné. Z hlediska ochrany jablek vůči hlavním patogenům bylo třeba menší množství zásahů proti strupovitosti, ale ani ostatní patogeny nebylo nutno limitovat nad obvyklou úroveň.

Produkce **hrušek** se v roce 2018 odhaduje vyšší o 28 % ve srovnání s pětiletým průměrem, především vlivem pokračujícího nárůstu sklizňového potenciálu mladých výsad. Obdobně jako u jablek je i v případě hrušek (zejména u odrůdy Konference) velký podíl tržně neupotřebitelného ovoce. Sklizeň hrušek byla výrazně uspíšena (o 3 týdny) a řada podzimních a raně zimních odrůd byla sklizená již po 20. srpnu. Z hlediska ochrany hrušní byly zaznamenány velké problémy s merou. Po celé léto byla rovněž avizována vysoká rizikovitost šíření spály růžovitých, k čemuž naštěstí ve větším měřítku nedošlo s ohledem na minimum srážek i minimálnímu výskytu krupobití.

Produkce **slivoní** nebyla ve větší míře suchem negativně ovlivněna a na většině pěstitelských lokalit byla úroda švestek velmi dobrá. Sklizeň se tak odhaduje vyšší o 35 % oproti pětiletému průměru. Obdobně jako u hrušní je částečně nárůst produkce způsoben velmi dobrou věkovou strukturou tohoto ovocného druhu. Po zimě byly na některých porostech pozorovány až fatální následky způsobené bakteriózami, které do stromů pronikly skrze potrhání rostlinná pletiva pozdními zimními mrazy na přelomu února a března. Jinak byl tlak obaleče i pilatky na většině lokalit slabší (vzhledem u propadu úrody v letech 2016 a 2017). Dužnina byla v některých případech, zejména u letních odrůd, částečně poškozena slunečním úpalem.

Na rozdíl od slivoní byla kvalita **třešní** v letošním roce suchem ovlivněna značně. Po významných škodách na úrodě způsobených jarními mrazy v předchozích letech nasadily odpočinuté stromy maximum květů. Plody pak v řadě případů zůstaly velmi malé nebo seschlé a jako tržně neupotřebitelné nebyly sklizeny. Celkový objem úrody třešní představuje ve srovnání s pětiletým průměrem 48% nárůst. Obdobně jako u slivoní bylo u většího množství porostů pozorováno chřadnutí způsobené bakteriálními infekcemi. Na lokalitách, kde došlo ke ztrátě úrody v předchozích dvou letech, byl pozorován menší výskyt vrtule třešňové. Rovněž nebyly zaznamenány hospodářsky významné škody působené octomilkou, *D.suzuki*. Produkce **višňí** nebyla suchem významně ovlivněna, višně slouží prakticky výhradně jako surovina na zpracování.

Úroda **meruněk** byla zejména v nejteplejších oblastech negativně ovlivněna zimními mrazy na přelomu února a března. Přestože se nejednalo o hluboké poklesy teplot, došlo s ohledem na pokročilý vývoj vegetace k významnému propadu květních pupenů některých odrůd. V porovnání s roky 2016 a 2017 však byla sklizeň meruněk výrazně lepší. Kvalitnější rané odrůdy zrály již počátkem června, trh na takto ranou produkci bohužel nebyl připraven a většina plodů skončila jako surovina pro výrobu destilátu. I na meruňkách se projevovaly kvalitativní škody suchem – menší velikostí plodů a sesycháním plodů přímo na stromech, popř. i kožovitou strukturou dužniny a horší chutí.

Obdobná byla situace v produkci **broskví**, na rozdíl od meruněk však u broskvoní významně klesá výměra sadů, čímž klesá produkční potenciál broskví v ČR sám o sobě.

Sucho velmi silně ovlivnilo sklizeň **červeného a černého rybízu**. Ačkoliv byla odhadována celkem vysoká úroda, velká většina ploch nebyla nakonec vůbec sklizena. Bobule zejména černého rybízu doslova uschly na keřích.

Angrešt, maliník, ostružiník a borůvky se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově, i když se v posledních letech jejich plochy mírně zvýšily. O tyto komodity roste na trhu zájem, ale většímu rozvoji tohoto sektoru brání především nedostatek pracovních sil, zahraniční konkurence a vysoké investiční náklady v případě pěstování pod kryty, které umožňují minimalizaci chemického ošetření porostů a zajišťují produkci v prodloužené sezóně v odpovídající tržní kvalitě plodů.

Nejvíce poškozeným ovocným druhem byl v letošním roce **jahodník**. První sklizně nastaly již v květnu a byly na mnohých lokalitách ještě kvalitní. S pokračujícím suchem a extrémně vysokými teplotami se však situace velmi rychle zhoršovala na většině území republiky, a to i v porostech se závlahou. Sezóna jahodníku byla velmi krátká a v řadě lokalit skončila již v polovině června. Škody na produkci dosáhly na nezavlažovaných porostech výše 80 %, na trvale zavlažovaných porostech se škody pohybovaly kolem 50 %. Jahody v červnu usychaly na keřích, plody byly kožovité a nechutné. U poškozených porostů bude značně ovlivněn i výnosový potenciál pro rok 2019.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2018

Odbyt ovoce ze sezóny 2018 se potýkal s velmi výraznými problémy. Vlivem vysoké produkce většiny ovocných druhů zejména v Polsku došlo k dramatickému propadu cen ovoce především určeného na zpracování. Nižší ceny byly zaznamenány u černého rybízu, višně a malin. Sezónu navíc negativně začalo ovlivňovat rozsáhlé sucho a mimořádně vysoké a dlouhotrvající teploty doprovázené slunečním zářením. Část produkce některých druhů (rybíz, třešně) doslova seschla v porostu nebo nedorostla do požadované velikosti plodů, některé plochy se tak ani nesklízely. Výnosově výrazně utrpěl i jahodník.

Velmi negativně se nyní rýsuje sezóna průmyslových jablek, kde evropské zpracovatelské kapacity nestačí velké nabídce jablek na zpracování, která vznikla i díky suchému počasí, kdy velká část plodů nedorostla do požadované velikosti a nemůže být tak uplatněna na trhu s konzumním ovocem. S tímto souvisí i totální propad ceny moštových jablek. Velké škody na plodech jsou také způsobeny slunečním úpalem. Kapkové závlahy jsou vybudovány asi na čtvrtině ploch produkčních sadů, řada z nich však nemůže zavlažovat, jelikož po dlouhotrvajícím suchu nejsou dostatečné zdroje vody.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2017 sklizeno 119,3 tis. t, což je v porovnání s předchozím rokem o téměř 21 % méně. Vlivem pozdních jarních mrazů došlo k nejvýraznějším škodám v teplejších oblastech republiky, tj. především na jižní Moravě, ale rovněž na střední a severní Moravě. V Čechách byly škody spíše lokálního charakteru. Procentuálně je poškození mrazy nejvýznamnější, místy až fatální, u meruněk a broskvoní, a to celoplošně na celém území ČR. Více než v předchozím roce byly zasaženy také třešně, dále hrušně, jahodník, švestky a slivoně. Jablka byla méně poškozena jen v nejteplejších lokalitách Čech, produkce peckovin či hrušek se podařilo v některých podnicích plně nebo alespoň částečně zachránit jen s plným nasazením protimrazových opatření.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2014		2015		2016		2017		2018	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 023	8 721	7 975	7 624	7 178	6 885	6 879	6 624	6 874	6 524
Hrušně	790	704	745	681	710	630	731	628	749	645
Broskvoně	564	553	407	395	349	342	327	315	318	305
Meruňky	1 061	1 036	925	875	824	766	827	732	842	745
Třešně	954	886	901	810	889	765	847	720	850	768
Višně	1 557	1 513	1 425	1 286	1 382	1 245	1 375	1 224	1 384	1 238
Slivoně, švestky	2 126	1 806	2 056	1 752	1 996	1 745	1 928	1 654	1 948	1 711
Angrešt	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
Rybíz červ. a bílý	797	795	642	638	588	578	573	563	562	547
Rybíz černý	375	317	358	296	332	288	345	306	344	313
Maliník, ostružiník	88	88	33	33	38	36	41	32	37	36
Ořešák vl.	140	32	119	21	89	15	75	11	45	14
Ostatní druhy	79	73	58	53	74	74	27	27	30	25
CELKEM	17 558	16 524	15 646	14 465	14 451	13 370	13 979	12 837	13 985	12 874

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný

Na základě odhadů k 1. 9. 2018 by měla celková produkce ovoce v produkčních sadech dosahovat 160,1 tis. t, což by bylo v porovnání s předchozí velmi slabou úrodou o 34 % více, avšak ve srovnání s pětiletým průměrem by se jednalo o sklizeň průměrnou. Úroda jablek byla v červnu odhadována v porovnání s pětiletým průměrem o 18 % vyšší (150,3 tis. t), avšak vlivem dlouhotrvajícího sucha byly odhady zredukovány na pouhých 127,7 tis. t. Největší postižení produkce suchem vykazuje celá oblast středních, severních, severovýchodních a severozápadních Čech a oblast střední Moravy.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Jabloně	130 902	155 640	126 434	101 844	127 707 ²⁾	15,01	20,41	18,36	15,37	19,57 ²⁾
Hrušně	3 758	10 002	6 643	4 043	8 158 ²⁾	5,34	14,69	10,54	6,44	12,65 ²⁾
Broskvoně	893	1 282	268	428	1 059 ¹⁾	1,61	3,25	0,78	1,36	3,47 ¹⁾
Meruňky	1 871	2 210	662	811	2 477 ¹⁾	1,81	2,53	0,86	1,11	3,33 ¹⁾
Třešně	2 030	2 306	2 706	1 925	3 124 ¹⁾	2,29	2,85	3,54	2,67	4,07 ¹⁾
Višně	5 227	5 847	5 190	4 141	6 683 ¹⁾	3,45	4,55	4,17	3,38	5,40 ¹⁾
Slivoně, švestky	5 750	8 742	6 378	4 319	8 544 ¹⁾	3,18	4,99	3,65	2,61	4,99 ¹⁾
Angrešt	1,64	2,1	1,3	1,6	1,6 ¹⁾	0,82	1,06	1,30	0,80	0,71 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	1 524	1 902	1 513	1 461	1 659 ¹⁾	1,92	2,98	2,62	2,59	3,03 ¹⁾
Rybíz černý	481	483	254	285	531 ¹⁾	1,52	1,63	0,88	0,93	1,69 ¹⁾
Maliník, ostružiník	25	45,7	51	50	114 ¹⁾	0,28	1,38	1,42	1,56	3,16 ¹⁾
CELKEM	152 463	188 462	150 100	119 309	160 058²⁾	-	-	-	-	-
Jahody	2 400	3 346	3 507	2 827	3 203 ³⁾	5,65	5,59	4,81	4,11	4,50 ³⁾

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2018, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2018, ³⁾ ČSÚ odhad k 15. 7. 2018

Plochy plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2018 (ha)

Ovocné druhy	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	1 600	62	1 246	94	588	22	1 162	53	1 204	29	725	89	6 524	350
Hrušně	184	8	160	9	30	7	131	19	84	13	56	48	645	104
Třešně	231	13	120	15	97	5	203	27	78	9	46	12	768	83
Višně	380	19	223	21	147	13	187	35	250	36	50	22	1 238	146
Meruňky	53	6	51	4	1	0	26	4	597	82	17	2	745	98
Broskvoně	67	6	15	1	0,3	0	10	0,2	206	4	6	0,6	305	12
Slivoně, švestky	143	13	138	10	148	21	237	23	622	87	422	82	1 711	237
Angrešt	0,6	0	0,9	0	0,2	0	0,4	0,2	0,1	0	0	0	2	0,2
Rybíz červ., bílý	89	0	100	0	35	0	161	7	59	0	102	8	547	15
Rybíz černý	46	1	98	0	28	0	79	8	3	0	60	22	313	31
Ořešák vlašský	0,3	29	14	0,8	0,2	0,3	0	0,9	0	0	0,1	0	14	31
Maliník, ostruž.	26	0	4	0,6	0,6	0	3	0	0,8	0	1,3	0	36	0,6
Ost. druhy	0	4	18	1	6	0	0	0	1	0,3	0	0	25	5
CELKEM	2 821	160	2 187	158	1 075	69	2 200	177	3 104	261	1 485	287	12 874	1 111

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný

Skližeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2017 a prognóza na rok 2018 (t)

Ovocné druhy	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Jabloně ²⁾	31 466	30 490	17 166	15 877	8 993	8 273	2 1469	2 140	12 026	30 194	10 723	14 732	101 844	127 707
Hrušně ²⁾	1 939	2 255	368	1 358	61	202	1 378	2 921	199	924	97	499	4 043	8 158
Třešně ¹⁾	1 014	1 260	184	446	169	157	424	926	83	240	51	96	1 925	3 124
Višně ¹⁾	1 418	2 369	807	1 360	426	650	839	1 079	540	1 054	111	170	4 141	6 683
Meruňky ¹⁾	241	24	75	162	0	0	12	126	482	2 094	3	71	811	2 477
Broskvoň ¹⁾	152	247	47	50	0	0	17	44	202	684	10	35	428	1 059
Slivoně, švestky ¹⁾	182	588	403	854	407	526	1 238	1 928	1 126	2 494	964	2 154	4 319	8 544
Angrešt ¹⁾	0,01	0,1	1	0,94	0,47	0	0,16	0,24	0	0,3	0	0	1,63	1,58
Rybíz červ., bílý ¹⁾	88	216	198	197	144	70	545	625	165	206	321	345	1 461	1 659
Rybíz černý ¹⁾	15	34	48	99	24	47	87	194	0	2	109	155	285	531
Maliny, ostružiny ¹⁾	49	101	0	0	1	0	0	12	0	0	1	1	50	114
CELKEM	36 564	37 584	19 297	20 404	10 225	9 275	26 009	35 995	14 823	37 892	12 390	18 258	119 309	160 058

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2018, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2018; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Inventarizace ovocných sadů

Od roku 2015 dochází k velmi výrazným redukci ploch produkčních sadů. Kromě nastavení nových dotačních podmínek a zpřísnění definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS (kde se změnila např. počty jedinců, které je potřeba k zařazení do půdního bloku s označením sad), jsou likvidovány staré výsadby u řady pěstitelů. Důvodem kácení sadů je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy rentabilita pěstování ovoce stále více klesá. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 až 2012. Naposledy situaci ovocnářů významně zhoršily, kromě zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, také pozdní jarní mrazy (v roce 2016 a 2017) a sucho (v roce 2015 a 2018).

Díky tomuto „zprůsňení“ evidence se podíl přestárých produkčních sadů na celkové výměře pomalu snižuje. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií sadů spadá přes 13 % ploch a 52,1 % ploch jabloňových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

V roce 2018 bylo v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno v Registru sadů celkem 13 985 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 12 874 ha.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2018)

Ovocný druh		Výsadby nepločné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti (staré výsadby)	Celkem
Jabloně	ha	349,76	563,93	2 375,65	3 584,93	6 874,27
	%	5,1	8,2	34,6	52,1	100,0
Hrušně	ha	103,49	58,05	372,46	214,83	748,83
	%	13,8	7,8	49,7	28,7	100,0
Broskvoň	ha	12,22	6,18	81,20	218,13	317,73
	%	3,8	1,9	25,6	68,7	100,0
Meruňky	ha	97,72	107,15	400,97	236,47	842,31
	%	11,6	12,7	47,6	28,1	100,0
Třešně	ha	82,64	116,93	417,83	232,87	850,27
	%	9,7	13,8	49,1	27,4	100,0
Višně	ha	145,98	206,16	757,47	274,03	1 383,64
	%	10,6	14,9	54,7	19,8	100,0
Slivoně, švestky	ha	237,07	291,81	1 164,68	254,61	1 948,17
	%	12,2	15,0	59,8	13,0	100,0
Angrešt	ha	0,16	0,80	0,39	1,05	2,40
	%	7,0	33,3	16,2	43,5	100,0
Rybíz bílý	ha	0,00	0,00	0,10	1,80	1,90
	%	0,0	0,0	5,3	94,7	100,0
Rybíz červený	ha	14,93	5,61	31,75	507,72	560,01
	%	2,7	1,0	5,6	90,7	100,0
Rybíz černý	ha	30,95	34,34	56,70	222,40	344,39
	%	9,0	10,0	16,5	64,5	100,0
CELKEM	ha	1 074,92	1 390,96	5 659,20	5 748,84	13 873,92
	%	7,7	10,0	40,8	41,5	100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy produkčních (intenzivních) ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2018 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	249,4	95,2	235,1	58,0	104,2	98,5	840,4
Hrušně	4,4	4,7	69,5	24,3	29,8	11,8	144,6
Třešně	7,0	20,6	18,9	1,0	6,4	40,2	94,1
Višně	4,4	10,9	31,0	8,3	46,9	40,7	142,2
Meruňky	0,8	0,5	2,0	1,9	163,0	4,3	172,5
Broskvoň	1,4	0,3	1,4	1,2	7,0	2,2	13,5
Slivoně, švestky	26,6	20,4	17,3	72,9	245,0	192,6	574,8
Rybíz červený a bílý	46,9	0,2	32,0	0,1	0,5	17,2	96,9
Rybíz černý	36,5	5,3	60,7	6,8	1,6	46,6	157,6
Angrešt	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,4
Maliník, ostružiník	0,4	0,6	0,0	0,1	0,0	1,1	2,2
Ořešák vlašský	1,4	0,5	10,3	0,0	0,0	0,0	12,2
Ostatní druhy	0,0	0,3	4,8	0,1	0,0	0,0	5,3
Celkem	379,3	159,8	482,9	174,8	604,5	455,3	2 256,6

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný
případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Plochy ostatních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2018 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	80,0	141,7	181,2	28,3	205,3	17,5	653,5
Hrušně	3,6	9,7	50,7	4,3	28,5	2,1	99,0
Třešně	25,6	27,0	9,8	8,3	21,1	1,5	93,3
Višně	18,7	1,1	0,3	0,4	20,9	0,3	41,7
Meruňky	1,9	0,2	1,7	0,4	93,3	0,8	98,5
Broskvoně	0,1	0,2	0,0	0,1	3,4	0,3	4,2
Slivoně, švestky	4,6	33,7	56,4	26,4	145,7	9,2	276,0
Rybíz červený a bílý	0,1	0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6
Rybíz černý	0,0	0,5	0,0	5,7	2,0	7,6	15,8
Angrešt	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
Maliník, ostružiník	0,1	0,2	0,0	0,0	0,8	0,0	1,1
Ořešák vlašský	3,1	1,8	33,9	5,4	33,9	0,7	78,9
Ostatní druhy	6,2	7,2	28,3	4,1	8,7	0,1	54,6
Celkem	143,6	223,8	362,3	83,5	563,8	40,1	1 417,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný
případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

K červnu 2018 dosahovala celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů ÚKZÚZ Brno 3 673,8 ha.

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2018 v Registru sadů evidováno 1 053 subjektů obhospodařujících ovocné sady, včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství (v roce 2017 to bylo 1 110 subjektů, v roce 2016 1 113 subjektů). Jinak je v Registru sadů vedeno celkem 1 341 subjektů, včetně neproduktivních sadů.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1994 do 31. 5. 2018 bylo v ČR nově vysázeno celkem 14 034,5 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 11 101,8 ha. V roce 2017 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 399,7 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994–31. 5. 2018 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 239,2	405,2	811,0	1 332,1	1 114,1	1 139,4	6 040,9
Hrušně	196,4	37,5	117,4	180,1	109,6	130,3	771,3
Třešně	238,8	72,6	102,1	173,8	104,3	111,1	802,7
Višně	384,6	171,7	158,9	270,5	236,6	164,3	1 386,7
Meruňky	74,0	1,0	52,0	34,8	673,1	35,1	869,9
Broskvoně	45,2	0,9	20,5	30,4	357,8	12,2	467,2
Slivoně, švestky	164,1	202,5	148,9	287,4	798,6	573,1	2 174,6
Rybíz červený a bílý	85,5	51,6	93,1	168,9	61,1	98,7	558,8
Rybíz černý	51,1	28,8	100,7	122,6	5,0	170,2	478,5
Angrešt	0,8	0,1	1,1	1,8	0,8	1,7	6,4
Maliník, ostružiník	95,7	2,2	3,1	1,8	11,3	57,0	171,1
Ostatní druhy	56,2	22,9	51,3	11,6	110,5	54,1	306,4
Celkem	2 631,7	997,0	1 660,1	2 615,9	3 582,8	2 547,0	14 034,5

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líška obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, mušovník, hloh peřenoklaný; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací/sazeb na 1 ha:

1995 - 53 tis. Kč,	1996 - 42 tis. Kč,	1997 - 50 tis. Kč,	1998 - 80 tis. Kč,
1999 - 60 tis. Kč,	2000 - 77 tis. Kč,	2001 - 55 tis. Kč,	
2002 - jádroviny 150 tis. Kč,	peckoviny 50 tis. Kč,	bobuloviny 25 tis. Kč	
2003 - jádroviny 155 tis. Kč,	peckoviny 52 tis. Kč,	bobuloviny 26 tis. Kč	
2004 - jádroviny 150 tis. Kč,	peckoviny 50 tis. Kč,	bobuloviny 25 tis. Kč	
jádroviny 144,5 tis. Kč,	peckoviny 57,8 tis. Kč,	bobuloviny 28,9 tis. Kč	
2005 - jádroviny 200,0 tis. Kč,	peckoviny 100,0 tis. Kč,	bobuloviny 50,0 tis. Kč	
2006 - jádroviny 200,0 tis. Kč,	peckoviny 100,0 tis. Kč,	bobuloviny 50,0 tis. Kč	
2007 - jádroviny 179,2 tis. Kč,	peckoviny 89,6 tis. Kč,	bobuloviny 44,8 tis. Kč	
2008 - jádroviny 159,6 tis. Kč,	peckoviny 79,8 tis. Kč,	bobuloviny 39,9 tis. Kč	
2009 - jádroviny 183,3 tis. Kč;	peckoviny 100,0 tis. Kč;	bobuloviny 50,0 tis. Kč	
2010 - jádroviny 163,0 tis. Kč;	peckoviny 80,0 tis. Kč;	bobuloviny 50,0 tis. Kč	
2011 - jádroviny 145,2 tis. Kč;	peckoviny 72,6 tis. Kč;	bobuloviny 36,3 tis. Kč	

2012 - jádroviny 196,2 tis. Kč;	peckoviny 95,3 tis. Kč;	bobuloviny 27,6 tis. Kč
2013 - jádroviny 194,8 tis. Kč;	peckoviny 97,0 tis. Kč;	bobuloviny 49,1 tis. Kč
2014 - jádroviny 200,0 tis. Kč;	peckoviny 100,0 tis. Kč;	bobuloviny 50,0 tis. Kč
2015 - jádroviny 200,0 tis. Kč,	peckoviny 100,0 tis. Kč;	bobuloviny 50,0 tis. Kč
2016 - jádroviny 200,0 tis. Kč,	peckoviny 100,0 tis. Kč,	bobuloviny 50,0 tis. Kč
2017 - jádroviny 240,0 tis. Kč,	peckoviny 120,0 tis. Kč,	bobuloviny 60,0 tis. Kč

Přehled o čerpání finančních prostředků na restrukturalizaci ovocných sadů

Rok	Výše sazby	Počet ha	Vyplacená částka v tis. Kč	Konečná výše sazby tis. Kč/ha
2011 CELKEM		365,1	49 998,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	327,0	47 429,6	145,2
	b) do 100 000 Kč/ha	32,6	2 367,4	72,6
	c) do 50 000 Kč/ha	5,5	201,2	36,3
2012 CELKEM		291,8	49 901,4	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	226,5	44 456,5	196,2
	b) do 100 000 Kč/ha	53,8	5 216,0	95,3
	c) do 50 000 Kč/ha	11,5	318,9	27,6
2013 CELKEM		324,9	54 109,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	232,8	45 353,7	194,8
	b) do 100 000 Kč/ha	88,3	8 564,9	97,0
	c) do 50 000 Kč/ha	3,9	190,7	49,1
2014 CELKEM		333,9	58 657,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	254,0	50 874,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	74,0	7 488,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,9	295,0	50,0
2015 CELKEM		360,8	62 442,5	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	294,1	56 172,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	61,4	6 008,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,3	262,5	50,0
2016 CELKEM		373,7	68 308,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	310,2	62 040,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	61,8	6 183,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	1,7	85,0	50,0
2017 CELKEM		399,7	86 852,4	-
Z toho:	a) do 240 000 Kč/ha	333,0	79 910,4	240,0
	b) do 120 000 Kč/ha	49,0	5 880,0	120,0
	c) do 60 000 Kč/ha	17,7	1 062,0	60,0

Pramen: MZe

Plochy výsadeb produkčních sadů 2017/2018 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	328,8	Slivoně, švestky	86,6
Hrušně	51,0	Rybíz červený	10,6
Třešně	46,9	Rybíz černý	22,6
Višně	69,6	Angrešt	0,2
Meruňky	69,0	Maliník, ostružiník	8,3
Broskvoň	6,8	Ostatní druhy	15,5
CELKEM	715,7 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Zastoupení odrůd jabloní v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	Celková výměra v ha				
		2013	2014	2015	2016	2017
Letní odrůdy celkem		191,5	172,0	138,8	122,1	117,1
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	153,2	133,2	105,5	96,4	90,3
	Ostatní	186,2	137,1	66,3	55,9	54,7
	celkem	339,4	270,2	171,8	152,3	145,0
Zimní odrůdy	Šampion	493,8	423,5	407,2	399,4	383,0
	Spartan, McIntosh	515,8	402,6	341,2	323,6	298,3
	Rubín, Bohemia	629,7	589,6	559,4	547,4	544,0
	Gala a mutace	399,5	390,8	424,8	463,5	520,1
	Golden Delicious a var.	1 911,9	1 632,1	1 522,7	1 466,3	1 406,2
	Skup. Red Delicious	128,6	103,5	77,3	71,9	88,3
	Jonagold a mutace	695,7	678,6	660,6	676,7	711,6
	Melrose	120,3	101,9	71,2	67,8	65,7
	Gloster	231,8	218,8	189,5	171,0	164,6
	Rubinola	193,5	214,9	212,6	206,9	204,4
	Topaz	263,6	279,7	264,8	257,6	217,2
	Idared	1 629,2	1 357,7	1 231,0	1 137,6	1 101,6
	Melodie	76,7	66,5	62,6	60,0	55,0
	Ost. zimní odrůdy	1 202,2	1 072,4	843,0	755,2	849,2
	celkem	8 492,2	532,6	6 867,9	6 604,9	6 612,2
CELKEM	9 023,1	7 974,9	7 178,5	6 879,3	6 874,3	

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995–červen 2018 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 349,3	645,1	705,9	1 281,0	1 207,4	666,5	5 855,1
Hrušně	42,5	28,1	68,1	66,4	39,8	14,4	259,34
Třešně	260,7	82,5	37,8	73,1	71,2	56,0	581,2
Višně	265,5	195,0	143,1	239,9	320,9	112,0	1 200,8
Meruňky	44,5	0,0	43,5	6,9	1 355,3	6,8	1 456,9
Broskvoně	125,4	0,0	16,0	45,1	1 463,7	13,4	1 663,6
Slivoně, švestky	105,3	49,0	43,3	48,9	102,5	81,6	430,6
Rybíz červený a bílý	119,9	159,6	158,1	133,4	26,1	100,0	696,9
Rybíz černý	12,0	42,7	26,6	119,1	31,4	151,8	383,7
Angrešt	0,0	21,3	9,0	4,0	11,5	45,3	91,1
Maliník, ostružiník	75,0	1,8	3,5	16,5	3,5	54,1	154,4
Ostatní druhy	1,2	2,5	0,0	4,0	64,4	4,3	76,3
Celkem	2 401,3	1 152,1	1 254,8	2 038,1	4 697,6	1 306,0	12 849,9

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muhovník, hloh peřenoklaný

Plochy vykloučených ovocných sadů 2017/2018 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	477,3	Slivoně, švestky	90,0
Hrušně	12,0	Rybíz červený	31,0
Třešně	32,1	Rybíz černý	5,8
Višně	85,9	Angrešt	0,0
Meruňky	67,0	Maliník, ostružiník	8,2
Broskvoně	27,9	Ostatní druhy	0,0
CELKEM		837,1 ha	

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2017 vzrostly v porovnání s předchozím rokem o 24 % a dosáhly celkem 2,3 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,6 mld. Kč (tj. o 23 % více v porovnání s rokem 2016), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (71 %) a jahody (9 %). V porovnání s předchozí sezónou došlo ke zvýšení celkových tržeb za produkci téměř u všech ovocných druhů, kromě hrušek, třešní a slivoní. Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů se v roce 2017 zvýšily o 27 % na 765,4 mil. Kč. K nárůstu tržeb došlo pouze u jablek, višní, slivoní a vlašských ořechů.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2014–2017 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody. Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stala ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitelé zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke dni 1. 8. 2018 je v tomto svazu registrováno celkem 353 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek téměř 9 857 ha. V roce 2018 byla známka SISPO udělena 219 členům, kteří pěstují ovoce na 8 307 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 67 subjektům, které hospodaří na výměře sadů 1 023 ha. V rámci členské základny se 67 podniků s výměrou 527 ha nachází v přechodném období, čtyři subjekty jsou nevýrobní.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2018

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	4 365	715	5 080
Hrušně	483	88	571
Třešně	592	63	655
Višně	954	123	1 077
Slivoně	925	272	1 197
Meruňky	386	161	547
Broskvoně	109	38	147
Rybíz červený	363	43	406
Rybíz černý	130	47	177
Rybíz bílý	0	0	0
Ostatní	0	0	0
Celkem	8 307	1 550	9 857

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2017 v rámci SISPO

Jablone	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Admiral	Alfa	Adélka	Érdi Bótermő	Bellamira
Ametyst	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Angold	Bohemica	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Braeburn + mutace ¹⁾	Boscova	Carmen	Morela pozdní	Domácí velkoplodá
Denár	David	Halka	Morellenfeuer	Elena
Fuji – mutace ⁹⁾	Dicolor	Horka	Morsam	Gabrovska
Gala + mutace ²⁾	Elektra	Irena	Samor	Haganta
Golden Delicious + mutace ³⁾	Erika	Jacinta	Újfehértói Fürtős	Hanita
Goldlane	Hortensia	Justyna		Haroma
Goldstar	Konference	Kassandra		Jojo
Idared + mutace ⁷⁾	Lucasova	Kordia		Katinka
Jonagold + mutace ⁴⁾	Nojabrskaja	Summit		Presenta
Julia	Radana	Sylvana		President
Lipno	Uta	Tamara		Stanley
Luna	Williamsova	Těchlovan		Tegera
Melodie		Van		Těchobuzická
Miodar		Vanda		Topend plus
Opál		Vilma		Topfirst
Orion				Topfive
Rajka				Tophit
Red Delicious – mutace ¹⁰⁾				Toptaste
Rondo				Valjevka
Rozela				Valor
Rubimeg				
Rubín + mutace ⁵⁾				
Rubinola				
Rubinstep				
Shalimar				
Sírius				
Šampion + mutace ⁶⁾				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				

Poznámka: ¹⁾ Braeburn Helene, B. Lochbui Red, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Nakk, B. Hillwell (Hidala), Royal Braeburn

²⁾ Anaglo, Galaxy, Devil Gala, Galaval, Selekt, Jugala, Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince (Gala Must), Royal Beaut (Proselect), Ruby Gala (Gala Rossa), Gala Schniga (Gala Schnitzer), Tenroy (Royal Gala)

³⁾ Golden Delicious Reinders, Smoothie, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

⁴⁾ Red Prince (Jonaprince), Jonagold Marnika, Jonagored, Jonagored Supra, King Jonagold, Jonagold Wilmuta, Jonagold de Coster, Rubinstar, Jonareve, Daligo, New Jonagold, Novajo, Schnieca (Jonica), Jomured, Jonagold Boerkamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonaveld (First Red)

⁵⁾ Bohemia, Gold Bohemia, Dak Rubín, Red Bohemia

⁶⁾ Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Red

⁷⁾ Red Idared, Idaredest, Neidared

⁸⁾ Red Topaz

⁹⁾ Fuji Azufu, F. Hirofu, F. Kiku Fubrax, F. Raku Raku, F. September Wonder (Fiero Jubilee), F. Zhen Aztec

¹⁰⁾ Early Red One (Erovan), Jeronime, Red Cap (Valtod), Red Chief (Camspur), Scarlet Spur (Evasni), Superchiev (Sandige)

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Red Gold
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko
Zainoar (Rubirich)	Harcot	
Zaifuro (Fidelia)	Kioto	
Alix N	Leskora	
	Velkopavlovická	
	Bergeval (Aviclo)	
	Bhart (Aviclo)	
	Congat	
	Farbaly	
	Spring Blush	
	Tsunami	

Rybíz červený	Rybíz černý	Maliník	Angrešt
Detvan	Ben Connan	Ada	Darek
Holandský červený	Ben Gairn	Canby	Invicta
Losan	Ben Hope	Glen Ample	Karát
Random	Ceres	Medea	Matys
Rovada	Ójebyn	Tulameen	Mistrál
Rubigo	Titania	Heritagre	Pax
Vitan	Triton	Polka	Prima
			Remarka
			Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řízeny **nařízením vlády č. 75/2015 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2017 se produkce školkařských výpěstků zvýšila z 12,1 mil. ks na 14,1 mil. ks (tj. o 16,5 %). K výraznému nárůstu zájmu malospotřebitele o výsadbu došlo především u borůvky a jahodníku, dále rovněž u jabloní, hrušní, ořešáku a lísky. Naproti tomu stále klesá produkce školkařských výpěstků meruněk, broskví a rybízů. Produkce podnoží vykazuje v roce 2017 opětovný meziroční nárůst, a to o 3 %.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jabloň	1 084 943	1 074 292	1 366 031	1 301 913	1 229 181	1 538 180	1 558 636
Hrušeň	245 152	235 616	220 110	197 773	219 352	271 411	315 749
Třešeň	150 502	134 613	183 573	197 622	178 724	191 874	159 025
Višeň	41 252	36 037	50 575	86 308	72 443	137 171	124 709
Slivoň	321 822	235 169	266 914	306 461	372 160	368 269	339 437
Meruňka	177 449	154 369	185 097	200 258	242 311	231 962	161 210
Broskvoň	107 017	90 451	122 618	151 261	136 364	124 511	81 856
Mandloň	2 525	1 344	794	3 098	2 940	3 570	4 363
Kdouloň	2 287	583	328	5 871	1 827	1 269	4 863
Ořešák vlašský	74 359	68 052	80 433	100 106	83 524	79 130	109 867
Kaštanovník jedlý	200	20	2 350	2 990	2 090	500	100
Angrešt	173 176	174 711	216 102	245 852	218 282	278 315	287 148
Rybíz bílý	38 764	56 473	59 610	61 896	63 575	76 847	75 112
Rybíz černý	246 854	221 875	204 342	296 132	177 389	230 433	184 647
Rybíz červený	197 616	242 952	253 062	238 851	238 497	278 337	247 874
Maliník	305 781	246 087	291 503	255 852	314 368	433 588	361 097
Ostružiník	37 243	21 381	43 470	72 155	33 925	56 916	46 802
Borůvka	146 476	68 870	327 351	326 906	542 108	268 686	1 429 150
Jahodník	7 282 205	5 664 260	6 647 167	6 648 242	5 763 062	7 473 362	8 542 499
Líska obecná	9 246	7 950	4 985	9 674	14 360	12 710	14 880
Ribes x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	17 798	22 148	21 783	23 288
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	2 714	4 313	1 320	598
Meruzalka zlatá – plodová	-	-	-	75	1 601	38	17
CELKEM	10 644 869	8 735 105	10 526 415	10 729 808	9 934 544	12 080 182	1 4072 927

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Broskvomandloň	1 647	7 325	9 627	0	0	0	0
Broskvoň	175 156	158 561	236 821	60 200	35 850	66 450	27 100
Hrušeň	124 150	92 700	27 100	80 230	94 250	87 820	64 235
Jabloň	1 469 090	1 184 233	1 170 030	1 249 177	1 683 287	1 454 031	1 593 420
Kaštanovník	-	-	-	0	0	0	0
Kdouloň	79 958	67 860	77 860	64 029	55 250	31 230	23 213
Mahalebka	35 300	28 400	16 500	78 000	72 700	23 000	13 000
Mandloň	7 640	17 043	5 500	3 030	0	0	400
Meruňka	49 800	61 200	148 300	91 800	9 900	163 000	113 610
Meruzalka zlatá - podnožová	796 510	917 380	899 792	1 066 536	1 235 764	1 211 164	1 311 373
Ořešák vlašský	114 040	110 800	139 000	73 900	80 000	98 000	130 000
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	1 050 500	1 788 180	1 633 500	1 300 624
Slivoň	2 442 705	2 021 830	1 857 960	1 294 781	786 690	800 740	1 249 170
Třešeň	136 290	58 300	37 440	104 065	291 400	276 600	204 814
Víšeň	-	-	-	-	6 000	0	0
CELKEM	5 531 286	4 725 632	4 625 930	5 216 248	6 139 271	5 845 535	6 030 959

Pramen: ÚKZÚZ Brno - SRV, oddělení trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCEV ČR

V průběhu února roku 2018 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2017. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování v roce 2017 se meziročně snížil o 23 % na 48 237 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska oproti roku 2016 klesl o 42 % na 23 357 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka 17 083 t, (tj. meziroční pokles o 46 %). Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků klesl o 16 % na celkových 5 957 t. Při srovnání s rokem 2016 se ze zahraničí nakoupilo o 19 % více ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (16 958 t). Borůvky, brusinky, maliny, ostružiny, jahody a šípek se nakupovaly většinou ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2015		2016		2017	
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	4 319	5 756	3 890	*	*	*	4,13	9,49	3,25	9,28	5,62	11,86
Jablka průmyslová	27 596	31 833	17 083	2 919	1 402	3 375	3,01	5,96	2,57	5,23	3,93	9,55
Hrušky	1 249	1 254	682	*	*	*	2,65	5,57	2,34	4,14	3,21	6,86
Třešně	81	226	102	123	*	*	13,45	14,94	15,19	20,19	17,42	22,30
Víšně	399	673	519	-	*	-	7,93	11,04	7,93	8,92	11,89	21,44
Meruňky	88	*	59	803	567	1 865	10,15	11,88	16,60	17,16	10,95	12,03
Broskve (vč. nektarinek)	188	*	*	-	-	*	10,37	11,89	*	*	11,98	13,81
Rybíz červený	*	*	202	-	-	-	7,16	7,27	7,62	9,65	11,25	17,35
Rybíz černý	*	22	*	-	*	*	10,05	10,28	11,00	11,24	12,11	13,72
Švestky pravé	693	432	*	604	*	186	7,61	9,33	6,91	7,28	9,48	10,91
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	1 523	209	*	*	498	*	6,06	9,34	9,40	11,64	10,32	13,76
Vinné hrozny	17	-	*	-	52	*	16,98	17,64	14,11	14,11	*	*
Jahody	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Angrešt	*	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	*	*	*	*	-	*	*	51,91	58,95	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	29	26	*	1	*	18,92	60,69	26,29	48,96	29,63	54,19
CELKEM	36 344	40 617	23 357	6 511	7 134	5 957	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmražené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2016			
	2016	2017	2016	2017	od	do	od	do
Jablka konzumní	7	*	*	*	19,87	25,96	24,51	56,75
Jablka průmyslová	*		1 186	1 952	16,86	156,32	8,19	94,63
Hrušky	*	*	*	2 155	*	*	22,25	84,98
Třešně	-	-	*	*	*	*	*	*
Višně	87	80	580	864	18,35	127,30	26,39	149,43
Meruňky	*	*	1 400	1 450	23,64	57,50	23,03	108,90
Broskve (vč. nektarinek)	-	-	-	1 018	21,30	31,77	19,00	62,69
Rybíz červený	*	*	62	99	28,74	94,15	32,14	78,06
Rybíz černý	*	*	88	63	19,54	28,29	23,62	74,21
Švestky pravé	*	*	*	2 254	12,54	110,09	13,28	86,03
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	-	*	1 389	609	24,37	46,47	43,10	54,98
Vinné hrozny	-	-	261	211	51,09	54,93	56,41	59,13
Jahody	*	*	1 249	1 618	28,16	164,64	29,29	109,32
Angrešt	-	-	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	*	745	959	62,88	326,97	54,96	278,07
Brusinky	*	-	198	251	58,49	59,18	66,52	69,23
Maliny	*	*	502	420	53,93	193,50	48,20	145,58
Ostružiny	*	*	75	69	37,24	124,76	22,39	24,33
Šípek	*	-	14	6	52,40	52,42	41,60	41,85
Ostatní	*	*	2 374	2 791	19,43	203,16	18,52	209,97
CELKEM	492	1 965	14 237	16 958	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů v roce 2017 oproti roku 2016 nepatrně poklesla na 83 478 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků měla výroba džemů a marmelád, která se zvýšila téměř o 40 %. Do výroby jednotlivých ovocných šťáv jsou od roku 2015 zahrnuty i nektary, ovocné nápoje, sirupy, koncentráty atd. Výroba šťávy jablečné, která tvoří největší podíl z celkové výroby šťáv, se meziročně snížila o 4 % na 10 638 t. Naopak se oproti předchozímu roku zvýšila výroba šťávy višňové o 48 %.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2013	2014	2015	2016	2017
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.		16 264	16 085	17 298	18 388	25 678
Ovocné šťávy celkem (vč. nektarů, ovoc. nápojů, sirupů, koncentrátů atp.)		33 018	26 775	29 497	*	25 115
v tom	jablečná	15 541	7 196	14 857	11 082	10 638
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	*	327	436	*	*
	višňová	815	777	342	246	363
	ostatní	*	*	*	5 846	*
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		24 453	21 686	23 243	23 833	24 833
Kompoty		4 715	3 655	3 227	4 108	3 993
Sušené ovoce		225	*	275	332	161
Ovocné pyré		232	368	368	391	592
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		696	590	644	*	894
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)		11 352	10 160	*	*	*
CELKEM		91 022	79 504	83 905	84 336	83 478

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

Za poslední rok nedošlo k významnějším změnám ve skladových kapacitách. Byly dokončeny jen dílčí úpravy či realizace menších chlazených skladů pro prodej ze dvora. S ohledem na špatné úrody ovoce, resp. jablek v letech 2016 a 2017 nebyly v oblasti skladování ovoce uskutečněny velké investiční akce.

Oproti roku 2018 byla celková kapacita skladů navýšena na 111 tis. t, přičemž 65 % skladů je vybaveno ULO technologií. Objem starých CA skladů dnes představuje již pouze 150 t (0,1 % skladových kapacit). Inovativní technologie dynamicky řízené atmosféry se zatím v ČR nevyužívá.

Větrané sklady používají v současnosti převážně jen menší ovocnářské farmy zejména ke krátkodobému (dočasnému) přechovávání produkce v podzimním a raně zimním období. Rovněž sklady vybavené chlazením se využívají spíše pro krátkodobé skladování letního a podzimního ovoce. Pro letní ovoce se standardně začínají zavádět technologie skladování s využitím ozonu, kde je možno chladit na vyšší teploty (např. rybíz) a dochází tak k úspoře elektrické energie.

Stejně jako ve vlastním skladování pokračuje i modernizace v oblasti třídících linek, obalů, manipulace, apod., které mají přímou vazbu na kvalitu skladovaného a expedovaného ovoce.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2018 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 410	2 870	-	7 200	11 480
Severní Morava	690	1 810	-	6 890	9 390
Východní Čechy	2 800	8 600	-	36 000	47 400
Střední Čechy	-	8 235	-	12 752	20 987
Jižní a záp. Čechy	2 111	5 250	150	1 200	8 711
Severní Čechy	1 020	4 415	-	8 030	13 465
CELKEM ČR	8 031	31 180	150	72 072	111 433
Změna 2018/2017 v %	0	+8	-90	0	+1

Pramen: OU ČR

Po nízké sklizni jablek v roce 2017 bylo pro sezónu 2017/2018 počátkem prosince naskladněno pouhých 41,2 tis. t, což je meziroční pokles o 3,4 %. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita pouze z 37 %.

Česká jablka byla prodávána v obchodní síti ve větší míře od listopadu 2017 do března 2018. Podíl tuzemských jablek na trhu v sezóně 2017/2018 klesl v porovnání s předchozí sezónou ze 41 % na 36 % a byl tak jedním z nejnižších během posledních let.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.15	1.12.16	1.12.17	1.1.18	1.2.18	1.3.18	1.4.18	1.5.18	1.6.18
Spartan, McIntosh	104	50	35	32	4	0	0	0	0
Šampion	2 376	2 166	1 321	1 149	801	360	127	46	0
Rubín	1 627	1 309	156	62	58	50	21	6	0
Gala	4 920	4 195	4 527	3 384	2 366	1 858	1 127	567	73
Ostatní raně zimní	415	657	454	345	185	82	30	0	0
Golden Delicious	16 840	14 566	15 295	13 573	10 702	8 504	6 095	4 189	2 099
Idared	13 178	7 737	8 343	7 870	5 722	4 129	2 819	1 235	61
Jonagold a mutace	8 884	5 023	5 042	3 576	2 148	1 712	786	337	68
Topaz	1 665	986	370	276	140	118	108	7	0
Melrose	262	167	118	77	63	41	24	19	0
Gloster	658	465	664	578	516	405	296	218	87
skup.Red Delicious	827	1 389	1 191	832	620	705	506	428	120
Braeburn	1 898	2 240	2 625	1 911	1 425	917	307	25	0
Ostatní zimní	1 827	1 666	1 014	1 192	1 314	1 016	706	500	160
Jablka celkem	55 781	42 616	41 155	34 857	26 064	19 897	12 952	7 477	2 668
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	+12,1	-23,6	-3,4	+3,0	+3,8	+4,9	+23,1	+6,9	-26,9

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců ovoce byly v roce 2017 v porovnání s předchozím rokem výrazně vyšší (index CZV 2017/2016 činil 139,4). Výrazně vzrostla cena jablek na zpracování, višní, švestek, rybízů a konzumních jablek. K meziročnímu poklesu průměrné roční CZV došlo u meruněk. Vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám byly sklizně ovoce v roce 2017 – především jablek – nízké, což se odrazilo na výši jak cen zemědělských výrobců, tak i na spotřebitelských cenách. CZV konzumních jablek se ihned v době sklizně 2017 zvýšily na úroveň kolem 14 Kč/kg a na této výši se držely po celé skladovací období.

V roce 2018 byly průměrné CZV ovoce ovlivněny výší nabídky ovoce na trhu. Dlouhotrvající sucho ovlivnilo zásadně kvalitu plodů, proto významná část produkce nedosáhla tržně požadované velikosti plodů. Z toho důvodu bude část produkce, původně určená pro konzumní trh, použita jen ke zpracování za mnohonásobně nižší cenu. Vzhledem k meziročně mnohem vyšší produkci ovoce, ceny jednotlivých ovocných druhů (kromě jahod) ve II. pololetí 2018 postupně klesaly. Z důvodu přetlaku nabídky ovoce na evropském trhu – především ovoce ke zpracování, klesá zájem zpracovatelských kapacit o tuto surovinu a jejich ceny se proto výrazně snižují.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Jablka konzumní	9 761	9 498	9 436	9 797	11 995	11 962
Jablka moštová	3 433	2 405	3 432	2 642	6 089	4 284
Hrušky	11 253	10 200	11 382	14 379	15 400	12 803
Broskve	13 339	13 505	13 765	19 005	21 564	16 433
Meruňky	22 835	21 924	22 225	27 650	24 724	21 940
Švestky	10 258	9 264	12 028	11 468	15 337	9 459
Třešně	37 120	32 490	38 638	41 621	40 207	34 313
Višně	15 339	9 908	11 354	12 096	18 153	8 647
Rybíz červený a bílý	8 693	7 434	7 918	10 958	16 044	14 702
Rybíz černý	-	-	14 709	11 949	12 015	9 991
Ořechy vlašské	-	-	-	-	-	-
Jahody tříděné	49 125	48 500	63 667	67 833	77 325	89 538

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 31. 9. 2018

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leden	7 690	10 193	9 646	9 844	10 526	9 175	9 467	9 905	14 261
Únor	7 650	9 426	9 491	9 673	10 800	8 919	9 686	9 305	13 430
Březen	7 343	9 351	9 458	9 503	10 319	8 427	8 985	9 162	14 086
Duben	6 931	10 111	9 590	9 547	10 217	8 921	9 040	9 888	14 227
Květen	7 430	10 665	9 788	8 816	9 701	8 987	9 147	10 294	13 327
Červen	7 926	9 688	10 407	8 919	10 971	8 961	8 695	9 205	13 897
Červenec	8 307	11 590	11 468	12 110	11 333	9 284	9 161	11 340	12 563
Srpen	10 063	11 490	10 904	11 264	9 351	10 433	9 163	11 491	10 822
Září	8 734	10 774	9 521	10 746	9 407	10 622	11 022	13 406	10 394
Říjen	9 421	9 469	9 151	9 819	8 765	10 014	10 421	14 056	
Listopad	9 310	8 730	9 927	9 267	8 067	9 355	9 753	14 493	
Prosinec	9 669	9 843	10 018	9 752	8 377	9 400	10 153	14 061	
Průměr	8 607	9 856	9 624	9 761	9 498	9 436	9 797	11 995	11 962

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Výše úrody v ČR nemá přímý dopad na spotřebitelské ceny ovoce v ČR, které se řídí cenami na evropském trhu. V roce 2017 se spotřebitelské ceny ovoce proti předchozímu roku mírně zvýšily (index 102,3). U sledovaných druhů ovoce mírného pásma byly průměrné roční spotřebitelské ceny – s výjimkou jahod, u kterých meziročně spotřebitelská cena poklesla o 4 %, meziročně vyšší, cena konzumních jablek se zvýšila téměř o 9 %.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Leden	30,69	29,96	36,69	38,31*	43,98*	42,39	84,93	92,39	111,08	148,29	175,44	160,42
Únor	29,87	30,74	36,21	38,31*	43,98*	42,39	91,94	103,22	103,36	106,14	138,67	142,90
Březen	29,19	31,76	37,56	79,80	82,44	42,39	98,70	96,35	97,46	114,63	123,14	116,21
Duben	31,61	31,37	39,01	93,76	120,11	42,39	84,39	69,64	88,78	80,20	77,60	85,17
Květen	31,13	31,86	40,44	74,94	78,95	101,07	79,15	71,13	89,12	76,85	90,30	87,84
Červen	31,39	33,46	42,94	60,03	51,18	67,97	91,25	78,99	98,64	78,00	86,02	104,34
Červenec	30,55	35,23	43,30	42,68	39,76	47,98	79,10	66,91	76,81	147,15	132,20	139,99
Srpen	31,20	35,71	40,45	39,39	35,02	39,79	56,33	50,45	52,49	127,76	121,93	114,05
Září	30,10	32,75	34,77	39,53	34,48	43,47	45,81	46,11	50,32	122,48	124,49	138,79
Říjen	28,80	34,71		43,98*	42,36		47,55	57,27		165,74	166,25	
Listopad	29,91	33,26		43,98*	42,36		61,37	72,30		277,98	202,13	
Prosinec	29,75	35,11		43,98*	42,36		92,32	120,47		248,48	193,24	
Průměr	30,35	32,99	39,04	*	*	*	76,07	77,10	99,47	141,14	135,95	121,08

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * z důvodu malého počtu respondentů nelze hodnotit

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

U jižního ovoce byly v roce 2017 zaznamenány změny trendů vývoje průměrných ročních spotřebitelských cen. K výraznému nárůstu cen došlo u pomerančů a kiwi, naproti tomu se snížila opětovně cena u citrónů a banánů. V roce 2018 vykazuje vývoj cen většiny sledovaných druhů ovoce prakticky zvýšení v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Leden	26,41	26,54	29,01	30,02	32,71	36,58	34,96	46,18	42,89	46,61
Únor	28,30	26,41	30,39	31,19	36,09	35,02	34,84	50,46	43,58	45,29
Březen	30,15	28,28	26,41	31,51	33,81	34,03	35,77	48,03	42,03	45,56
Duben	28,20	28,83	29,05	32,90	32,73	34,32	38,01	54,25	44,72	45,28
Květen	29,96	31,40	31,99	36,92	35,78	40,48	44,88	66,63	52,78	55,60
Červen	30,15	31,76	35,18	38,16	36,60	44,21	49,23	80,07	57,06	66,64
Červenec	31,13	35,97	36,49	40,76	39,29	46,81	56,96	85,41	58,07	67,70
Srpen	31,01	39,67	38,54	43,64	43,55	72,55	70,86	92,03	56,86	69,01
Září	34,15	40,47	37,58	44,11	43,99	85,89	72,64	84,41	55,65	72,96
Říjen	35,39	38,68	40,66	43,71		53,49	59,28	54,33	47,49	
Listopad	27,22	36,50	34,79	35,14		42,92	46,90	43,91	47,30	
Prosinec	26,50	29,39	25,17	31,69		36,55	46,65	43,97	45,48	
Průměr	29,88	32,83	32,94	36,65	37,17	46,90	48,55	62,47	49,49	57,18

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Leden	31,97	30,74	31,83	31,70	32,13	54,10	68,34	59,10	56,76	80,39
Únor	32,82	35,20	32,65	30,30	35,80	53,86	59,74	56,07	57,54	78,79
Březen	33,94	35,90	35,60	32,46	36,95	64,78	60,61	57,85	61,85	83,37
Duben	36,02	37,34	35,28	33,13	33,49	66,31	59,44	55,20	65,70	85,27
Květen	32,61	30,86	31,27	35,24	26,77	70,20	64,65	54,42	73,91	87,71
Červen	32,38	34,55	32,15	35,45	28,41	83,67	75,75	54,80	81,00	95,81
Červenec	28,84	31,78	31,52	29,71	26,09	82,91	78,34	56,14	85,72	98,67
Srpen	28,60	29,02	31,39	27,20	27,00	92,10	78,99	59,16	91,30	92,98
Září	28,20	30,43	30,94	27,35	26,79	95,57	82,48	69,26	112,45	95,69
Říjen	32,12	31,27	30,11	29,65		107,85	79,03	68,67	117,28	
Listopad	28,70	27,61	29,99	30,22		92,50	68,41	70,69	101,69	
Prosinec	31,10	27,16	28,06	30,66		70,10	58,22	59,81	77,99	
Průměr	31,44	31,82	31,73	31,09	30,38	77,83	69,50	60,10	81,93	88,79

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCEV ČR

V roce 2017 klesla spotřeba ovoce na 82,0 kg/obyv./rok vlivem nižší spotřeby ovoce mírného pásma (o 2,1 kg), a to zejména jablek, hrušek a švestek. Důvodem byla rovněž nižší úroda ovoce m. p. nejen v ČR, ale také v dalších zemích Evropy. U jižního ovoce došlo naopak k meziročnímu nárůstu spotřeby o 0,1 kg především díky vyšší spotřebě banánů a ostatního jižního ovoce.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočten všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ovoce celkem		80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	84,0	79,4	74,6	76,8	78,1	82,4	84,0	82,0
z toho	ovoce m.p.	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	46,6	43,4	45,6	47,0	48,9	49,0	46,9
	jižní ovoce	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	32,8	31,2	31,2	31,2	33,5	35,0	35,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů).

Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jablka	24,6	26,5	26,7	22,5	20,0	19,1	20,2	21,2	22,3	23,7	22,3
Hrušky	2,6	2,7	3,4	2,6	3,0	2,7	2,6	3,0	3,5	3,4	2,7
Švestky	5,9	4,6	4,4	4,0	4,6	4,3	5,2	5,3	6,0	5,7	5,0
Třešně	1,6	1,4	1,5	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	0,9
Višně	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5
Meruňky	2,3	2,1	2,3	1,4	1,6	1,7	2,1	1,3	1,0	1,1	1,6
Broskve	4,5	4,3	4,7	4,5	4,4	3,9	3,8	3,7	4,2	3,6	4,1
Rybíz	1,2	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,4	1,0	0,9
Angrešt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3
Jahody zahradní	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,4	2,7	2,7	2,5	2,5	2,4
Vinné hrozny	3,9	4,8	4,0	3,5	4,1	3,5	3,3	3,2	3,2	3,6	3,6
Lesní plody	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9	1,7	2,1	2,2	1,9	2,0
Ostatní ovoce m.p.	0,6	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9	1,1	0,7	0,6	0,6
Citrony a grapefruity	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1	4,2	4,1	4,5	4,2	4,2
Pomeranče, mandarinky	13,8	12,3	12,6	13,8	12,2	11,3	11,6	11,9	13,1	13,2	12,3
Banány	9,6	12,2	12,2	12,4	10,5	10,1	9,7	9,4	9,9	10,7	11,5
Ananas	-	2,2	1,5	1,7	1,9	1,7	1,5	1,6	1,4	1,5	1,8
Kiwi	-	0,8	1,2	1,5	0,8	0,8	0,6	0,5	0,7	0,9	0,7
Ostatní jižní ovoce	6,9	6,7	5,9	6,7	5,8	5,7	5,7	5,7	6,0	6,9	7,1
Ořechy ve skořápce ¹⁾	4,0	3,9	3,8	3,5	3,5	3,2	3,0	3,4	3,2	3,6	3,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce; zahrnuje ořechy vlašské, arašídové, kokosové, para aj.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR se v roce 2017 meziročně mírně zvýšil na 651,1 tis. t v hodnotě 17,0 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem vzrostl především dovoz jablek, meruněk, broskví, nektarinek, dále také jahod, banánů a ananasu. Dodávky ovoce ze zemí EU se opět meziročně mírně zvýšily na 395,2 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 61 %. Nejvíce se do ČR dovážela jablka, banány, dále pak mandarinky, pomeranče a stolní hrozny. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (108,6 tis. t) a Itálie (67,4 tis. t), dále pak Německo (67,1 tis. t), Polsko (42,6 tis. t) a Belgie (26,9 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí překračuje 79% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2017 meziročně mírně poklesl na 254,6 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas, stolní hrozny, oříšky a jablka. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kostarika, Kolumbie, Ekvádor, Turecko a Panama.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Jablka	74 304	86 201	81 447	78 444	89 516	84 935	91 833	48 640
Hrušky	14 520	11 556	8 380	17 031	16 441	17 649	16 922	10 970
Třešně	478	261	458	230	499	274	774	332
Višně	24	136	282	142	196	65	61	53
Meruňky	4 348	6 761	5 472	6 064	6 019	6 123	12 633	7 525
Broskve	12 962	12 417	9 876	12 396	12 268	13 288	16 929	11 522
Nektarinky	22 514	18 917	17 272	17 507	18 973	18 927	23 164	13 502
Švestky, slívy	8 755	8 519	10 808	9 300	9 359	11 896	8 019	6 982
Rybíz, angrešt	10	9	8	16	92	113	54	103
Jahody	8 618	10 577	10 627	11 122	11 665	12 396	13 471	12 501
Maliny, ostružiny	195	150	278	409	494	641	1 080	911
Brusinky, borůvky	266	237	199	849	626	874	1 612	1 668
Citróny	33 161	32 718	34 570	34 649	40 364	37 276	37 791	28 165
Grapefruity	13 909	12 881	15 064	15 408	14 239	14 817	11 331	8 924
Mandarinky	58 709	62 018	51 925	53 605	57 344	60 631	50 936	23 156
Pomeranče	60 851	56 982	63 778	58 231	65 605	59 058	49 373	38 407
Ananas	11 404	11 433	9 377	11 036	10 129	11 425	14 205	9 180
Banány	145 702	130 962	136 796	142 536	163 907	197 040	198 530	139 101
Kiwi	10 461	10 057	7 164	5 738	8 138	12 650	6 113	5 018

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 9. 2018

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce v roce 2017 meziročně výrazně klesl o 22 % na 146,1 tis. t o celkové hodnotě 3,7 mld. Kč. Ovoce bylo dodáváno z 99,9% do zemí EU. Jedná se však v převážné většině o reexport. Nejvíce ovoce směřovalo na trh Slovenska (68,4 tis. t), Německa (24,2 tis. t), Rumunska (13,5 tis. t), Maďarska (10,4 tis. t) a Polska (9,2 tis. t).

Vývoz ovoce do třetích zemí byl zanedbatelný (131 t) a směřoval hlavně na Ukrajinu, do Gruzie, Thajska, Číny a Turecka, jednalo se zejména o sušený kokos, lískové ořechy, grapy, sušené meruňky, pomeranče, hrozny a jablka.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Jablka	40 201	114 553	69 643	59 983	110 494	67 998	38 552	24 737
Hrušky	2 302	2 051	1 639	1 574	2 725	3 551	1 921	1 159
Třešně	1 989	1 360	400	696	997	731	583	1 076
Višně	3 815	1 586	2 053	1 322	2 029	2 530	1 728	3 414
Meruňky	182	289	316	348	328	298	708	493
Broskve	1 423	1 345	1 170	1 496	1 068	1 304	1 692	943
Nektarinky	2 341	1 778	1 732	1 464	1 540	1 408	1 408	915
Švestky, slívy	437	832	1 053	548	871	782	980	290
Rybíz, angrešt	17	1 872	1 231	972	1 762	1 129	768	997
Jahody	212	216	393	995	966	534	468	144
Borůvky, brusinky	13	15	21	6	52	80	94	22

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 9. 2018

Vývoj zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v ČR

Rok	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	Export	Import	Export	Import
2004	159 507	575 498	1 574 451	10 010 249
2005	174 346	605 202	3 022 374	11 040 239
2006	176 582	538 967	2 356 987	9 848 538
2007	129 378	539 496	2 254 242	10 494 409
2008	140 749	540 469	2 169 556	10 830 292
2009	146 413	541 971	2 261 392	10 169 640
2010	167 214	621 162	2 259 598	10 179 471
2011	131 535	554 510	2 428 991	10 869 067
2012	201 465	540 045	2 975 048	11 371 737
2013	160 414	537 977	3 664 925	12 652 698
2014	160 291	552 087	3 597 884	13 199 054
2015	229 027	606 721	4 458 757	15 499 412
2016	187 136	649 988	4 171 878	16 480 799
2017	146 110	651 076	3 732 826	17 015 235

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2017

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	48 936	186 712	-137 776	661 289	3 833 310	-3 172 021
Hrozny stolní čerstvé	3 210	40 998	-37 788	146 106	1 631 591	-1 485 485
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	85 287	386 408	-301 121	1 943 411	8 052 767	-6 109 356
Ovoce ostatní čerstvé	549	5 175	-4 626	26 714	173 117	-146 403
Ovoce skořápkové	5 025	19 906	-14 881	717 105	2 382 468	-1 665 363
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	3 103	11 877	-8 774	238 201	941 982	-703 781
OVOCE CELKEM	146 110	651 076	-504 966	3 732 826	17 015 235	-13 282 409

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2017 meziroční mírný pokles na objem 146,9 tis. t především z důvodu výrazného poklesu dovozu konzervovaného ovoce a ořechů cukrem nebo alkoholem. Naproti tomu vzrostly dovozy neslazeného i slazeného zmrazeného ovoce, džemů, zavařenin a šťáv. Nejvýznamnějšími dodavateli těchto komodit bylo Polsko, Německo, Rakousko, Itálie a Slovensko.

V roce 2017 **vývoz zpracovaného ovoce** naproti tomu vzrostl o 5 % a dosáhl 55,8 tis. t. Zvýšil se především vývoz šťáv a neslazeného zmrazeného ovoce, a to zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Rakouska, Polska a Itálie.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2017

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	7 877	16 403	-8 526	290 373	663 230	-372 857
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	168	1 670	-1 502	6 572	1 16 567	-109 995
Ovoce prozatímně konzervované	23	216	-193	909	10 199	-9 290
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	162	512	-350	20 671	42 326	-21 655
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	20 091	13 810	6 281	893 282	572 597	320 685
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	13 464	47 996	-34 532	728 854	2 344 294	-1 615 440
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	13 991	66 326	-52 335	331 356	1 719 642	-1 388 286
CELKEM	55 776	146 933	-91 157	2 272 017	5 468 855	-3 196 838

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V posledních letech se však záporné saldo opět každoročně zvyšuje. V roce 2017 se meziročně zvýšilo z hlediska množství o 9 % a z hlediska finančního o 8 %.

Bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce vykazuje rovněž záporné hodnoty. V porovnání s rokem 2016 se záporné saldo snížilo v roce 2017 z hlediska hmotnostního téměř o 4 % a z hlediska finančního o 2 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tuny	-422 975	-338 580	-377 563	-391 796	-377 694	-462 852	-504 966
Tisíc Kč	-8 440 076	-8 396 689	-8 987 773	-9 601 170	-11 040 655	-12 308 921	-13 282 409

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tuny	-102 547	-72 475	-69 579	-78 735	-81 464	-94 784	-91 157
Tisíc Kč	-2 738 587	-2 182 503	-2 470 007	-2 640 445	-2 951 097	-3 129 831	-3 196 838

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2017/18 bylo do ČR dovezeno 74,0 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční pokles o 3,3 %. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek bylo v této sezóně Polsko (36,0 tis. t) a Itálie (13,4 tis. t), dále pak Slovensko (9,7 tis. t) a Německo (7,7 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo ze Slovenska (1,2 tis. t) a Maďarska (0,9 tis. t).

Vzhledem k výraznému propadu produkce jablek způsobenému pozdními jarními mrazy vývoz moštových jablek v porovnání s nízkým objemem vývozu v předchozím roce výrazně poklesl na 27,9 tis. t (tj. -43,9 %). Jablka byla dodávána především do Německa (21,1 tis. t) a Rakouska (3,4 tis. t). U vývozu konzumních jablek došlo rovněž k poklesu o 5,1 % na objem 9,9 tis. t a směřoval převážně na Slovensko (8,9 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7.–30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2013	DOVOZ	75 155	6 318	2013/14	DOVOZ	77 659	6 981
	VÝVOZ	15 233	55 038		VÝVOZ	15 185	49 445
2014	DOVOZ	76 308	2 136	2014/15	DOVOZ	88 328	2 424
	VÝVOZ	15 353	44 630		VÝVOZ	15 648	54 914
2015	DOVOZ	88 171	1 345	2015/16	DOVOZ	72 195	854
	VÝVOZ	14 052	96 442		VÝVOZ	9 663	96 009
2016	DOVOZ	70 669	14 266	2016/17	DOVOZ	76 533	21 568
	VÝVOZ	13 856	54 142		VÝVOZ	10 393	49 800
2017	DOVOZ	78 166	13 667	2017/18*	DOVOZ	73 976	2 655
	VÝVOZ	9 701	28 850		VÝVOZ	9 859	27 934

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena zejména z Chile, Albánie, Jihoafrické republiky, Nového Zélandu, menší objemy z Turecka, Indie, Argentiny a Peru.

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMÁ V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Domácí produkce	227,9 ¹⁾	194,5	208,0	259,2	209,6	174,0
z toho: produkční sady	117,9	120,6	130,9	155,6	126,4	101,8
Dovoz	76,2	84,6	90,7	73,0	98,1	76,6
Celková nabídka	304,1	279,1	298,7	332,2	307,7	250,6
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	143,4	156,5	169,1	182,6	186,5	164,8
Nerealizovaná produkce	2,0	15,0	17,0	11,6	21,0	18,0
Nákup ke zpracování	42,0	43,0	42,0	32,3	40,0	30,0
Vývoz	116,7	64,6	70,6	105,7	60,2	37,8
Celková poptávka	304,1	279,1	298,7	332,2	307,7	250,6

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: ¹⁾ sklizeň jablek upravena na základě bilance

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Domácí produkce	12 506	6 722	6 427	3 883	4 082	3 800
z toho: produkční sady	3 556	1 871	2 210	662	811	2 477
Dovoz	5 472	6 064	6 019	6 123	12 633	8 500
Celková nabídka	17 978	12 786	12 446	10 006	16 715	12 300
Přímá spotřeba včetně ztrát	16 712	11 968	11 683	9 448	15 157	11 580
Nákup ke zpracování	950	470	435	260	850	200
Vývoz	316	348	328	298	708	520
Celková poptávka	17 978	12 786	12 446	10 006	16 715	12 300

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Domácí produkce	8 502	7 310	11 796	3 620	3 902	3 100
z toho: produkční sady	1 888	893	1 282	268	428	1 059
Dovoz	27 148	29 903	31 241	32 215	40 093	29 000
Celková nabídka	36 650	37 213	43 037	35 835	43 995	32 100
Přímá spotřeba včetně ztrát	33 538	34 045	40 239	33 003	40 695	29 700
Nákup ke zpracování	210	200	190	120	200	100
Vývoz	2 902	2 968	2 608	2 712	3 100	2 300
Celková poptávka	36 650	37 213	43 037	35 835	43 995	32 100

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé – rok 2017

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	9 701	78 166	148 716	1 103 703
Jablka moštová (průmyslová)	28 850	13 667	217 529	80 362
Hrušky stolní (konzumní)	1 897	16 737	41 560	342 726
Hrušky moštové (průmyslové)	25	185	146	2 462
Kdoule	-	21	-	404
OVOCE JÁDROVÉ	40 474	108 776	407 955	1 529 441
Třešně	583	774	31 371	66 393
Višně	1 728	61	44 208	1 437
Meruňky	708	12 633	22 357	295 070
Broskve	1 692	16 929	32 808	319 442
Nektarinky	1 408	23 164	28 876	463 909
Švestky, slívy	980	8 019	20 632	133 994
Trnky	-	9	1	270
OVOCE PECKOVÉ	7 099	61 590	180 254	1 280 516
Jahody	468	13 531	30 135	584 747
Maliny	26	1 080	6 390	190 963
Moruše, ostružiny, ap.	7	69	2 020	17 407
Rybíz černý	177	5	2 425	192
Rybíz červený	590	14	15 204	2 552
Rybíz bílý, angrešt	1	35	41	876
Brusinky	1	21	75	3 391
Borůvky	70	1 402	15 083	194 682
Ostatní druhy Vaccinium	22	189	1 706	28 540
OVOCE BOBULOVÉ	1 363	16 347	73 080	1 023 353
CELKEM (bez hroznů)	48 936	186 712	661 289	3 833 310
Hrozný stolní	3 210	40 998	146 106	1 631 591
CELKEM (včetně hroznů)	52 146	227 711	807 395	5 464 901

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené – rok 2017

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plentejny, čerstvé	63 724	198 435	1 313 473	3 523 202
Banány a plentejny, sušené	49	95	3 672	12 727
Datle, čerstvé i sušené	198	1 899	18 281	94 541
Fíky, čerstvé i sušené	157	1 314	15 984	104 140
Ananas čerstvý i sušený	660	14 205	15 296	291 701
Avokádo, čerstvé i sušené	847	4 021	69 108	305 888
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	712	5 257	43 241	197 815
Pomeranče, čerstvé i sušené	3 773	49 373	75 500	849 993
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	4 314	51 514	88 872	1 012 066
Citrony a limety, čerstvé i sušené	4 872	37 791	143 151	1 032 847
Grapefruity, čerstvé i sušené	4 037	11 331	89 800	230 730
Ostatní citrusové ovoce	14	1 308	1 098	35 591
Duriany	-	7	-	382
Papaje čerstvé	3	260	372	21 361
Kiwi čerstvé	1 463	6 113	46 534	204 196
Tomely	43	2 268	1 328	68 534
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	421	1 218	17 700	67 038
CELKEM, čerstvé i sušené	85 287	386 408	1 943 411	8 052 767
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	549	5 175	26 714	173 117

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové – rok 2017

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
	export	import	export	import	
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	5 025	19 906	717 105	2 382 468	
Z toho:	Ořechy kokosové	1 030	3 554	59 707	185 762
	Mandle, loupané i neloupané	860	3 681	141 720	557 796
	Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 516	2 768	248 452	414 093
	Ořechy vlašské, loupané i neloupané	650	1 678	110 414	293 807
	Arašidy, loupané i neloupané	275	4 842	11 765	181 760
	Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	251	621	14 930	30 862
	Pistácie, čerstvé i sušené	75	425	18 415	93 576

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené – rok 2017

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM		3 103	11 877	238 201	941 982
Z toho:	Jablka sušená	331	530	16 249	40 825
	Meruňky sušené	230	855	20 106	62 442
	Švestky sušené	305	1 932	29 236	113 385
	Směsi ořechů	201	685	37 643	138 773
	Směsi sušeného ovoce ostatního	24	241	5 451	42 179
	Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	163	109	7 460	7 942
	Hrozny sušené	693	5 928	37 908	264 631

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání – rok 2017

(skupina cel. sazebníku 0811)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené					
Jahody		2 429	3 497	81 569	124 126
Maliny		414	2 499	22 096	122 906
Rybíz černý		32	279	1 318	4 906
Rybíz červený		544	163	16 048	6 462
Rybíz bílý, angrešt		-	-	-	-
Višně		1 086	1 417	23 849	50 888
Třešně		23	87	1 569	2 599
Ostružiny, moruše apod.		173	363	4 945	11 863
Borůvky		1 794	3 491	89 589	191 589
Ovoce ostatní, ořechy		1 377	4 295	49 059	133 461
CELKEM		7 877	16 403	290 373	663 230
Ovoce slazené, zmrazené i vařené					
Jahody		88	10	1 935	562
Maliny, ostružiny, rybíz		63	350	3 244	19 807
Ovoce ostatní		17	1 310	1 392	96 199
CELKEM		168	1 670	6 572	116 567
Ovoce prozatímně konzervované (skupina cel. sazebníku 0812)					
Třešně a višně		-	2	-	433
Meruňky		1	1	91	340
Ovoce ostatní		22	213	818	9 426
CELKEM		23	216	909	10 199

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2017
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	24	56	2 581	6 075
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	17	81	1 786	6 455
Ostatní	117	365	15 916	28 341
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	1	2	208	305
Ostatní	3	7	180	1 149
CELKEM	162	512	20 671	42 326

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaký ap., též s cukrem – rok 2017

(skupina cel. sazebníku 2007)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
	export	import	export	import	
CELKEM	20 091	13 810	893 282	572 597	
Z toho:	přípravky homogenizované-džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	2 346	759	100 936	47 238
	přípravky homogenizované-džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	7 973	1 044	443 157	36 562
	zavařeniny apod. z citrusového ovoce	44	180	3 003	10 884
	zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 % - z jahod	937	1 040	38 181	52 193
	- z malin	284	289	13 374	17 076
	- z třešní	105	215	4 562	10 447
	- protlaký (pyré) a pasta ze švestek	14	1 286	592	42 142
	- ostatní džemy, cukr nad 30 %	5 553	3 303	186 837	156 217

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2017

(skupina cel. sazebníku 2008)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
		export	import	export	import	
CELKEM		13 464	47 996	728 854	2 344 294	
Z toho	ořechy konzerv. i slazené	2 920	5 177	227 452	786 078	
	citrusové plody	238	2 570	13 401	106 181	
	ananas	1 697	5 860	55 475	183 434	
	meruňky	344	2 293	14 468	74 468	
	broskve	439	7 737	12 253	178 682	
	třešně, višně	330	940	15 001	41 880	
	hrušky	117	3 284	4 007	81 502	
	jahody	1 678	5 844	58 985	187 615	
	Z toho kompoty	- meruňkové	16	137	722	4 297
		- broskvové	134	1 320	3 894	27 329
- třešňové		44	320	2 625	11 640	
- jahodové		404	2 720	10 919	77 076	
- švestkové		94	172	2 520	4 203	
- ostatní (angreštové..)		242	566	17 185	40 506	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2017

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
		export	import	export	import	
CELKEM		13 991	66 326	331 356	1 719 642	
Z toho:	pomerančová šťáva	2 768	29 059	67 601	727 468	
	z toho: pomerančový džus	376	8 476	14 786	202 727	
	grapefruitová šťáva	372	1 213	6 948	43 741	
	šťáva z ost. citrusového ovoce	51	3 243	3 403	94 706	
	z toho: citrónová šťáva	32	165	1 900	7 232	
	ananasová šťáva	188	1 348	3 835	42 409	
	hroznová šťáva	600	1 977	26 222	74 783	
	třešňová šťáva	559	73	12 821	5 585	
	jablečná šťáva	6 490	16 282	109 848	309 318	
	z toho:	bez cukru	4 385	11 359	48 683	152 629
		s cukrem	176	1 540	5 890	29 200
		koncentrát	1 929	3 383	55 275	127 489
	šťáva z černého rybízu	347	1 871	18 860	99 083	
	brusinková šťáva	41	217	2 192	15 733	
	z toho: bez cukru	36	172	1 900	9 875	
	směsí šťáv	jablečná a hrušková	534	278	29 368	9 370
		z citrusových plodů a ananasu	7	1 791	709	25 365
z tropického ovoce		-	928	17	18 104	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2015	Země	Dovoz v tunách 2016	Země	Dovoz v tunách 2017	Země
Jablka konzumní	24 210*	Polsko	32 523*	Polsko	29 593*	Polsko
	16 089*	Itálie	18 953*	Itálie	20 192*	Itálie
	11 937*	Slovensko	8 140*	Slovensko	10 212*	Německo
Jablka moštová	810*	Slovensko	21 067*	Polsko	10 747*	Polsko
Hrušky stolní	7 836	Nizozemsko	8 917	Nizozemsko	7 880	Nizozemsko
	3 808	Belgie	4 291	Belgie	3 562	Belgie
Třešně	172	Maďarsko	78	Polsko	312	Německo
	136	Německo	50	Maďarsko	125	Turecko
Víšně	99	Polsko	44	Maďarsko	46	Chorvatsko
Meruňky	1 487	Španělsko	1 637	Španělsko	3 353	Itálie
	1 063	Polsko	1 571	Itálie	2 429	Řecko
	1 027	Francie	880	Francie	1 829	Francie
Broskve, nektarinky	16 690	Itálie	15 776	Itálie	19 223	Itálie
	7 727	Španělsko	8 751	Španělsko	9 569	Španělsko
	3 540	Německo	4 455	Německo	7 134	Německo
Švestky	2 224	Makedonie	2 702	Srbsko	1 508	Moldávie
	1 261	Maďarsko	1 851	Maďarsko	1 103	Itálie
Jahody	7 322	Španělsko	8 664	Španělsko	8 810	Španělsko
	2 017	Německo	2 095	Německo	2 587	Německo
	833	Belgie	485	Belgie	766	Belgie
Maliny	168	Německo	193	Německo	448	Německo
Rybíz černý	20	Polsko	23	Polsko	2	Polsko
Rybíz červený	33	Polsko	18	Polsko	8	Polsko
Hrozny stolní	18 159	Itálie	19 259	Itálie	16 322	Itálie
	3 836	Německo	6 052	Německo	7 536	Německo
	3 795	Jihoafr. rep.	3 604	Indie	4 526	Indie

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2015	Země	Dovoz v tunách 2016	Země	Dovoz v tunách 2017	Země
Banány	39 794	Ekvádor	41 993	Ekvádor	43 793	Kostarika
	21 381	Francie	23 200	Kamerun	26 780	Kolumbie
	19 013	Kolumbie	19 496	Francie	22 464	Ekvádor
Ananas	5 382	Kostarika	5 165	Kostarika	6 209	Kostarika
	2 845	Čína	2 479	Čína	3 172	Čína
Pomeranče	29 766	Španělsko	38 240	Španělsko	22 098	Španělsko
	12 465	Řecko	10 329	Řecko	10 121	Řecko
	5 282	Německo	4 596	Německo	5 959	Německo
Mandarinky	33 098	Španělsko	43 172	Španělsko	36 911	Španělsko
	6 621	Chorvatsko	3 776	Německo	5 362	Německo
	3 457	Německo	2 304	Turecko	3 968	Turecko
Citrony	16 797	Španělsko	18 345	Španělsko	18 979	Španělsko
	10 061	Turecko	10 417	Turecko	7 123	Turecko
	2 486	Německo	3 146	Německo	3 962	Německo
Grapefruity	6 148	Turecko	5 634	Turecko	3 598	Čína
	4 785	Čína	4 053	Čína	3 106	Turecko
Kiwi	3 597	Itálie	5 353	Itálie	2 596	Itálie
	902	Řecko	1 181	Řecko	2 154	Řecko
	494	Německo	702	Německo	781	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2015	Země	Vývoz v tunách 2016	Země	Dovoz v tunách 2017	Země
Jablka konzumní	9 159*	Slovensko	9 919*	Slovensko	9 216*	Slovensko
	330*	Polsko	239*	Bulharsko	390*	Nizozemsko
Jablka moštová	43 794*	Rakousko	29 364*	Rakousko	21 138*	Německo
	47 891*	Německo	17 693*	Německo	3 999*	Rakousko
Hrušky stolní	1 348	Slovensko	1 727	Slovensko	1 363	Slovensko
	507	Bulharsko	581	Bulharsko	359	Bulharsko
Třešně	474	Nizozemsko	450	Nizozemsko	294	Belgie
	200	Německo	132	Německo	186	Nizozemsko
Višně	1 391	Německo	1 352	Německo	1 066	Německo
	572	Belgie	848	Belgie	455	Belgie
Meruňky	303	Slovensko	284	Slovensko	594	Slovensko
	12	Bulharsko	9	Bulharsko	58	Nizozemsko
Broskve, nektarinky	1 946	Slovensko	2 546	Slovensko	2 892	Slovensko
	430	Rumunsko	101	Rumunsko	97	Rumunsko
Švestky	401	Slovensko	586	Slovensko	430	Slovensko
	340	Polsko	138	Německo	370	Maďarsko
Jahody	738	Německo	237	Slovensko	210	Německo
	205	Slovensko	162	Maďarsko	198	Slovensko
	9	Maďarsko	126	Německo	45	Polsko
Rybíz černý	209	Slovensko	49	Slovensko	93	Německo
	159	Rakousko	28	Německo	50	Itálie
Rybíz červený	965	Německo	503	Německo	417	Rakousko
	278	Rakousko	419	Rakousko	73	Itálie

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					2017/16 v %	Neintenzivní sady					2017/16 v %	Produkce celkem				
	2014	2015	2016	2017	2017/16 v %		2014	2015	2016	2017	2017/16 v %		2014	2015	2016	2017	2017/16 v %
Jablka	788,4	929,0	803,2	1 123,5	+40	134,4	188,4	171,1	346,5	+102	922,8	1 117,4	974,3	1 470,0	+51		
Hrušky	34,7	90,3	76,5	50,7	-34	16,5	23,9	18,9	16,3	-14	51,2	114,2	95,4	67,0	-30		
Třešně	65,5	72,4	100,7	73,0	-27	42,0	46,8	45,0	40,0	-11	107,5	119,2	145,7	113,0	-22		
Víšně	51,8	61,4	59,2	75,2	+27	8,7	10,8	12,6	12,8	+2	60,5	72,2	71,8	88,0	+23		
Meruňky	41,4	58,0	17,5	19,4	+11	62,0	47,0	38,0	30,8	-19	103,4	105,0	55,5	50,2	-10		
Broskve	10,7	16,7	5,0	9,2	+84	32,0	54,0	22,5	22,5	-	42,7	70,7	27,5	31,7	+15		
Slivoně	50,2	81,6	61,4	52,5	-14	98,0	125,0	101,0	108,0	+7	148,2	206,6	162,4	160,5	-1		
Angrešt	0	0	0	0	-	15,7	13,0	14,0	14,0	-	15,7	13,0	14,0	14,0	0		
Rybíz červený	7,8	13,3	17,3	23,4	+35	24,3	36,4	30,4	24,4	-20	32,1	49,7	47,7	47,7	0		
Rybíz černý	6,5	5,6	3,0	3,4	+13	13,3	11,5	6,3	5,9	-6	19,8	17,1	9,3	9,3	0		
Maliny	1,3	2,3	3,1	4,0	+29	14,0	18,0	15,0	12,0	-20	15,3	20,3	18,1	16,0	-12		
Jahody	81,6	117,7	136,6	139,2	+2	96,0	72,0	75,2	68,8	-8	177,6	189,7	211,8	208,0	-2		
Ořešák vlašský	0	0	0	0	-	66,0	84,0	53,2	63,4	+19	66,0	84,0	53,2	63,4	+19		
CELKEM	1 139,9	1 448,3	1 283,5	1 573,5	+23	622,9	730,8	603,2	765,4	+27	1 762,8	2 179,1	1 886,7	2 338,9	+24		

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklízňné ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních plodných a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsad, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních plodných sadech v ČR v roce 2017 (t)

Jablka	Produkce		101 844
	z toho	konzumní	65 000
		pro zpracování	36 844
Višně	Produkce		4 141
	z toho	pro zpracování	4 141
		neuplatněno	-
Meruňky	Produkce		811
	z toho:	konzumní	750
		pro zpracování	61
Slivoně	Produkce		4 319
	z toho	konzumní	2 500
		pro zpracování	1 819
Rybíz červený	Produkce		1 461
	z toho	pro zpracování	1 461
		neuplatněno	-
Maliny	Produkce		50
	z toho	konzumní	50
		pro zpracování	-
Hrušky	Produkce		4 043
	z toho	konzumní	2 900
		pro zpracování	1 143
Třešně	Produkce		1 925
	z toho	konzumní	1 700
		pro zpracování	225
		neuplatněno	-
Broskve	Produkce		428
	z toho	konzumní	428
		pro zpracování	-
Angrešt	Produkce		2
	z toho	konzumní	2
Rybíz černý	Produkce		285
	z toho	pro zpracování	285
Jahody	Produkce		2 827
	z toho	konzumní	2 700
		pro zpracování	127

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2017 (t)

Jablka	Produkce		72 179
	z toho	pro zpracování	9 000
		samozásobení	45 000
		neuplatněno	18 179
Višně	Produkce		2 672
	z toho	pro zpracování	100
		samozásobení	1 000
		neuplatněno	1 572
Meruňky	Produkce		3 271
	z toho:	pro zpracování	100
		samozásobení	2 000
		neuplatněno	1 171
Slivoně	Produkce		22 535
	z toho	pro zpracování	3 000
		samozásobení	12 000
		neuplatněno	7 535
Rybíz červený	Produkce		7 423
	z toho	pro zpracování	100
		samozásobení	4 000
		neuplatněno	3 323
Maliny	Produkce		700
	z toho	samozásobení	400
		neuplatněno	300
Ořešák vlašský	Produkce		3 963
	z toho	samozásobení	3 963
		neuplatněno	-
Hrušky	Produkce		6 561
	z toho	pro zpracování	500
		samozásobení	3 000
		neuplatněno	3 061
Třešně	Produkce		6 987
	z toho	pro zpracování - lisovny	-
		samozásobení	2 000
		neuplatněno	4 987
Broskve	Produkce		3 474
	z toho	samozásobení	2 500
		neuplatněno	974
Angrešt	Produkce		3 125
	z toho	pro zpracování	-
		samozásobení	1 400
		neuplatněno	1 725
Rybíz černý	Produkce		1 445
	z toho	pro zpracování	50
		samozásobení	800
		neuplatněno	595
Jahody	Produkce		5 430
	z toho	samozásobení	4 300
		neuplatněno	1 130

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

**Příloha č. 5 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny
stav ke dni 31. 8. 2018**

Organizace producentů	Sídlo	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy	Ovoce
JIHOFUKT, družstvo	Velké Bílovice	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	Zelenina
Odbytové družstvo EKO – ODBYT, družstvo	Slaný	Ovoce
Družstvo producentů rajčat	Brno	Produkty ke zpracování
Odbytové družstvo LITAZEL	Bohušovice nad Ohří	Zelenina
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Synkov-Slemeno	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	Zelenina
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Břežany II	Jahody, maliny, ostružiny
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sedlnice	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Tuchoraz	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
ZELTR odbytové družstvo, člen koncernu ZELTR	Troubky	Ovoce a zelenina
NATURE FRUIT, družstvo	Choustníkovo Hradiště	Jablka
G's Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	Zelenina
Vital odbytové družstvo	Rozběřice	Cibule, šalotka
Piletice, odbytové družstvo	Hradec Králové	Kořenová zelenina, papriky, jahody
ZP Otice odbyt s.r.o.	Otice	Zelenina a zpracovaná zelenina
Odbytové družstvo Suchá Loz	Suchá Loz	Ovoce a zelenina
Čerstvě utrženo, družstvo	Zlín – Prštné	Ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů		
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	Zelenina

Pramen: SZIF

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-473-2

Praha 2018